

V Ě Š T N Í K

FEDERÁLNÍHO MINISTERSTVA VNITRA

ROČNÍK 1972

V Praze dne 8. prosince 1972

ČÁSTKA 38

Ministerstvo vnitra
odbor archivní a spisové služby

Došlo: 1. III. 2000
zrušen stupeň utajení dne 1. 3. 2000
pokyn MV č. 121/1999

Státník Dalibor *Dalibor*

~~PŘÍSNĚ TAJNĚ~~

Výtisk č. * 000345

- Část I**
39. Nařízení ministra vnitra ČSSR ze dne 6. října 1972, kterým se vydávají „Směrnice pro práci s tajnými spolupracovníky a důvěrníky kriminální služby“ (služební předpis VB-oper-I-1)
40. Nařízení ministra vnitra ČSSR ze dne 6. října 1972, kterým se vydávají „Směrnice pro administrativní vedení osobních svazků, svazků propůjčených a konspiračních bytů, operativních a agenturních spisů kriminální služby“ (služební předpis VB-oper-I-3)
41. Nařízení ministra vnitra ČSSR ze dne 8. prosince 1972, kterým se vydávají „Směrnice pro práci kriminální služby v operativním rozpracování“ (služební předpis VB-oper-I-2)

Č Á Š T I

zrušeno podle spol. RMV č. 5/1990
39

Nařízení

ministra vnitra ČSSR

ze dne 6. října 1972,

kterým se vydávají „Směrnice pro práci s tajnými spolupracovníky a důvěrníky kriminální služby“
(služební předpis VB-oper-I-1)

K zabezpečení jednotného postupu kriminální služby v práci s tajnými spolupracovníky a důvěrníky

v y d á v á m

„Směrnice pro práci s tajnými spolupracovníky a důvěrníky kriminální služby“ (služební předpis VB-oper-I-1);

z r u š u j i

1. RMV č. 1/1963 a jím vydaný služební předpis VB-oper-I-1 s výkladem,
2. část III přílohy k RMV č. 3/1965 pro složku Veřejné bezpečnosti.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1973.

Čj. VB-0032/II-1-1971

Ministr vnitra ČSSR:
Ing. Radko KASKA, CSc., v. r.

Nařízení

ministra vnitra ČSSR

ze dne 6. října 1972,

kterým se vydávají „Směrnice pro administrativní vedení osobních svazků, svazků propůjčených a konspiračních bytů, operativních a agenturních spisů kriminální služby“ (služební předpis VB-oper-I-3)

K zajištění jednotné administrativy a evidence spojené s prací s tajnými spolupracovníky a důvěrníky kriminální služby a s procesem operativního rozpracování

v y d á v á m

„Směrnice pro administrativní vedení osobních svazků, svazků propůjčených a konspiračních bytů, operativních a agenturních spisů kriminální služby“ (služební předpis VB-oper-I-3);

z r u š u j i

RMV č. 1/1963 a jím vydaný služební předpis VB-oper-I-2.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1973.

Čj. VB-0032/II-1-1971

Ministr vnitra ČSSR:

Ing. Radko KASKA, CSc., v. r.

Nařízení

ministra vnitra ČSSR

ze dne 8. prosince 1972,

kterým se vydávají „Směrnice pro práci kriminální služby v operativním rozpracování“ (služební předpis VB-oper-I-2)

K zabezpečení jednotného postupu práce kriminální služby v procesu operativního rozpracování

v y d á v á m

„Směrnice pro práci kriminální služby v operativním rozpracování“ (služební předpis VB-oper-I-2).

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1973.

Čj. VB-0032/II-1-1971

Ministr vnitra ČSSR:

Ing. Radko KASKA, CSc., v. r.

V Ě S T N Í K

FEDERÁLNÍHO MINISTERSTVA VNITRA

ROČNÍK 1972 Ministerstvo vnitra Praha dne 8. prosince 1972 ČÁSTKA 38
odbor archivní a spisové služby

Došlo: 1 III. 2000

zrušen stupeň utálení dnem 1. 3. 2000
pokyn MV č. 121/1999

Státník Dalibor Palib Státník

~~PŘÍSNĚ TAJNĚ!~~

O B S A H

Výtisk č.

- Část I
39. Nařízení ministra vnitra ČSSR ze dne 6. října 1972, kterým se vydávají "Směrnice pro práci s tajnými spolupracovníky a důvěrníky kriminální služby" (služební předpis VB-oper-I-1)
  40. Nařízení ministra vnitra ČSSR ze dne 6. října 1972, kterým se vydávají "Směrnice pro administrativní vedení osobních svazků, svazků propůjčených a konspiračních bytů, operativních a agenturních spisů kriminální služby" (služební předpis VB-oper-I-3)
  41. Nařízení ministra vnitra ČSSR ze dne 8. prosince 1972, kterým se vydávají "Směrnice pro práci kriminální služby v operativním rozpracování" (služební předpis VB-oper-I-2)

Č Á S T I

39

40

41

(viz rukopisy)

0267

N A Ř Í Z E N Í
 ministra vnitra ČSSR
 ze dne 6. října 1972,

kterým se vydávají "Směrnice pro práci s tajnými spolupracovníky a důvěrníky kriminální služby" (služební předpis VB-oper-I-1)

K zabezpečení jednotného postupu kriminální služby v práci s tajnými spolupracovníky a důvěrníky

v y d á v á m

"Směrnice pro práci s tajnými spolupracovníky a důvěrníky kriminální služby" (služební předpis VB-oper-I-1);

z r u š u j i

1. ~~článek 1~~ RMV č. 1/1963 a jím vydaný služební předpis VB-oper-I-1 s výkladem, přílohy k
2. část III RMV č. 3/1965 pro složku Veřejné bezpečnosti.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1973.

Čj. VB-0032/II-1-1971

Referátník čj. SV-00121/P-1972
 (dva listy) předán osobně dne
 27.12.1972 s. Dr. Poliakovi.

Handa p

Ministr vnitra ČSSR:

Kaska
 Ing. Radko K a s k a , CSc., v. r.

9. října 1972

archiv bezpečnostních složek

N A Ř Í Z E N Í
 ministra vnitra ČSSR
 ze dne 6. října 1972,

kterým se vydávají "Směrnice pro administrativní vedení osobních svazků, svazků propůjčených a konspiračních bytů, operativních a agenturních spisů kriminální služby" (služební předpis VB-oper-I-3)

K zajištění jednotné administrativy a evidence spojené s prací s tajnými spolupracovníky a důvěrníky kriminální služby a s procesem operativního rozpracování

v y d á v á m

"Směrnice pro administrativní vedení osobních svazků, svazků propůjčených a konspiračních bytů, operativních a agenturních spisů kriminální služby" (služební předpis VB-oper-I-3);

z r u š u j i

~~článek 1~~ RMV č. 1/1963 a jím vydaný služební předpis VB-oper-I-2.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1973.

Čj. VB-0032/II-1-1971

Ministr vnitra ČSSR:

Ing. Radko K a s k a , CSc., v. r.

Referátník čj. SV-00121/P-1972 předán osobně s. Pöliakovi 27.12.73

Radko

N A Ř Í Z E N Í

ministra vnitra ČSSR
ze dne 8. prosince 1972.,,

kterým se vydávají "Směrnice pro práci kriminální služby v operativním rozpracování" (služební předpis VB-oper-I-2)

K zabezpečení jednotného postupu práce kriminální služby v procesu operativního rozpracování

v y d á v á m

"Směrnice pro práci kriminální služby v operativním rozpracování" (služební předpis VB-oper-I-2).

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1973.

Čj. VB-0032/II-1-1971

~~NMV ČSSR č. 41/1972~~

~~V Praze dne 8. prosince 1972~~

Ministr vnitra ČSSR:

Ing. Radko *K a s k a*, CSc., v.r.

Referátník čj. VB-0032/II-1-1971 (svazek spisy souvisící s vydáním sl. předpisů VB-oper-I-1, VB-oper-I-2, VB-oper-I-3) předány dne 27.12.1972 osobně s. Vincencovi pracovníku FSVB linka 771/6528. Předal s. Randa.

Randa

11. pros. 1972

archiv
Bezpečnostních
složek

Ministerstvo vnitra
odbor archivní a spisové služby

Došlo: 1 III. 2000

zrušen stupeň utajení dle: 1. 3. 2000
pokyn MV č. 121/1929

Státník Dalibor *Dalibor Státník* ~~filoha III.~~

~~Návrh~~

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

VB - oper - I - I

~~přísně tajně!~~

Výtisk č. : **16**
 ~~Poč. listů: 30+3+39~~

S M Ě R N I C E

PRO PRÁCI S TAJNÍMI SPOLUPRACOVNÍKY A DŮVĚRNÍKY
KRIMINÁLNÍ SLUŽBY

P R A H A 1 9 7 2

zrušen, upraven
[Signature]

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

Vydáno NMV ČSSR č. 59/1972

~~12~~

~~PŘÍSNĚ TAJNĚ~~

ze dne

1972

SMĚRNICE

pro práci s tajnými spolupracovníky

a důvěrníky kriminální služby

PRAHA 1972

VB - oper - I - 1

Tento předpis obsahuje:

- a) stran textu,
- b) přílohy,
- c) doplňky:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

archiv bezpečnostních složek

N A Ř Í Z E N Í

ministra vnitra ČSSR

~~ze dne~~ 1972,

K zabezpečení jednotného postupu kriminální služby v práci s tajnými spolupracovníky a důvěrníky

v y d á v á m

"Směrnice pro práci s tajnými spolupracovníky a důvěrníky kriminální služby" (služební předpis VB-oper-I-1);

z r u š u j i

1. ~~článek I~~ RMV č. 1/1963 a jím vydaný služební předpis VB-oper-I-1 s výkladem,
2. část III RMV č. 3/1965.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1973.

NMV ČSSR č. /1972

V Praze dne října 1972

Ministr vnitra ČSSR:

R. Kaska
Ing. Radko K a s k a , CSc., v. r.

O B S A H →

	Str.	Strana:
HLAVA I ÚVODNÍ USTANOVENÍ	1 - 2	3
HLAVA II TAJNÍ SPOLUPRACOVNÍCI	3 - 10	5 - 7
HLAVA III PROPŮJČENÉ BYTY A KONSPI- RAČNÍ BYTY	11 - 21	7 - 10
HLAVA IV VÝBĚR, PROVĚŘOVÁNÍ A ZÍSKÁ- VÁNÍ AGENTŮ		
Oddíl 1 Zásady výběru	22 - 25	11 - 12
Oddíl 2 Prověřování a osobní poznání kandidáta	26 - 29	12 - 13
Oddíl 3 Získávání kandidáta ke spolupráci	30 - 43	14 - 18
HLAVA V ŘÍZENÍ A VYCHOVA AGENTŮ		
Oddíl 1 Obecné zásady	44 - 48	19 - 20
Oddíl 2 Úkolování a vytěžo- vání	49 - 52	21 - 22
Oddíl 3 Schůzky a předávání zpráv	53 - 54	22 - 23
Oddíl 4 Vyhodnocování zpráv	55 - 57	23
Oddíl 5 Způsob a místo styku	58 - 61	24 - 25
Oddíl 6 Kontrola	62 - 65	25 - 27
Oddíl 7 Hodnocení a odměňo- vání	66 - 71	27 - 31
Oddíl 8 Změny v řízení agenta, přerušování, ukončení a obnovení spolupráce	72 - 78	31 - 33
HLAVA VI DŮVĚRNÍCI	79 - 86	33 - 35
~~HLAVA VII OPERATIVNÍ ROZPRACOVÁNÍ~~	~~87 - 101~~	~~35 - 41~~
HLAVA VIII ZÁVĚREČNÉ USTANOVENÍ	~~87~~ 102	~~36~~ 42

HLAVA I

ÚVODNÍ USTANOVENÍ *WRS*

Čl. 1

/1/ Kriminální službě VB přísluší odhalovat zejména závažnou, sériově páchanou, organizovanou a zakryvanou trestnou činnost a její pachatele, zjišťovat příčiny provozních havárií, výbuchů a požárů, pátrat po pachatelích závažných trestných činů a dalších osobách a po odcizených věcech a provádět příslušná preventivní opatření.

/2/ K plnění těchto úkolů používají pracovníci kriminální služby všech prostředků a metod operativní a kriminalistické práce.

Čl. 2

Účelem těchto směrnic je stanovit základní obecná pravidla práce s tajnými spolupracovníky a důvěrníky kriminální služby. ~~a zásady operativního rozpracování.~~

HLAVA II

TAJNÍ SPOLUPRACOVNÍCI *WRS*

Čl. 3

/1/ Tajní spolupracovníci jsou jedním z důležitých prostředků práce kriminální služby v boji s trestnou činností.

/2/ Pracovníci kriminální služby používají tajných spolupracovníků k odhalování, rozpracování a dokumentování

trestné činnosti, k pátrání po osobách a věcech a k předcházení a zabraňování trestné činnosti.

Čl. 4

Tajným spolupracovníkem kriminální služby je ten, kdo byl získán ke spolupráci způsobem stanoveným v těchto směrnících, udržuje s pracovníkem kriminální služby konspirativní styk, plní ukládané úkoly, podává zprávy nebo poskytuje pomoc či služby, které je nezbytné utajovat.

Čl. 5

Tajnými spolupracovníky kriminální služby jsou:

- a) agent;
- b) držitel propůjčeného bytu (místnosti).

Čl. 6

Agent kriminální služby je tajný spolupracovník, který na základě svých schopností a možností pod vedením pracovníka kriminální služby působí nebo proniká do prostředí podezřelých osob, podává zprávy o trestné činnosti, plní úkoly v operativním rozpracování, při předcházení a zabraňování trestné činnosti a úkoly při pátrání po osobách a věcech.

Čl. 7

Agenti jsou získáváni z řad československých občanů a výjimečně i z cizinců:

- a) na základě dobrovolnosti nebo
- b) na základě kompromitující činnosti.

Čl. 8

Dobrovolná spolupráce je motivována zejména oddaností socialistickému zřízení, přesvědčením o nutnosti boje proti kriminalitě, osobním zájmem účastnit se na tomto boji nebo hmotnými, případně jinými výhodami.

Čl. 9

/1/ Kompromitující činnost, která má sloužit k získání osoby jako agenta, může spočívat i v méně závažné trestné činnosti, která je řádně prověřena a dokumentována, není veřejně známá a je s to ovlivnit rozhodnutí této osoby spolupracovat s pracovníkem kriminální služby.

(2) Materiály o trestné činnosti osoby lze použít k jejímu získání ke spolupráci dále pouze za předpokladu, že výslednost a společenský přínos budoucí spolupráce bude vyšší než zájem společnosti na jejím trestním postihu.

Čl. 10

Držitel propůjčeného bytu (místnosti) je spolehlivý a socialistickému zřízení oddaný tajný spolupracovník, který propůjčil svůj byt nebo místnost, se kterou disponuje, ke schůzkám s agenty a poskytuje přitom potřebnou součinnost.

HLAVA III

PROPŮJČENÉ BYTY A KONSPIRAČNÍ BYTY

Čl. 11

Propůjčený byt je místnost státního, hospodářského či společenského orgánu nebo organizace nebo byt soukromé osoby,

který splňuje požadavky konspirace a je získán pracovníkem kriminální služby na určitou dobu, za přiměřenou úhradu nebo bezplatně, na základě smlouvy s držitelem (uživatelem) a je používán pod vhodnou legendou ke schůzkám s agenty.

Čl. 12

/1/ Konspirační byt je samostatný objekt, samostatný byt nebo jiná samostatná místnost, která byla pronajata útvaru SNB (VB) a je používána ke schůzkám s agenty. Konspirační byt je v plném užívání pracovníků kriminální služby a před veřejností je zpravidla kryt jako byt soukromé osoby, úřadovna nebo provozovna hospodářské či společenské organizace.

/2/ Konspirační byty jsou získávány zpravidla na základě dohody uzavřené mezi náčelníkem KS SNB nebo OVB a předsedou příslušného národního výboru.

Čl. 13

/ 1 / Při výběru propůjčeného a konspiračního bytu se vychází z celkové situace a podmínek místa, kde se nachází byt a z toho vyplývajících předpokladů k provedení schůzek s agenty a utajení účelu užívání bytu.

/ 2 / Při získávání konspiračního bytu se prověřují především osoby zaměstnané nebo bydlící v bezprostředním okolí bytu, případně jejich blízké styky. Jde-li o propůjčený byt, prověřují se dále držitel /uživatel/ bytu, jeho rodina a příbuzní ^{do příslušného} další osoby, které mají k držiteli bližší vztah.

/3/ Způsob a rozsah prověrky musí odpovídat požadavkům utajení.

Čl. 14

Výsledky prověrky musí být zhodnoceny v návrhu na získání propůjčeného nebo konspiračního bytu. Součástí návrhu

Je xxxxxxxxx plánek bytu s podrobnými vysvětlivkami a legendou ke krytí účelu návštěv v propůjčeném nebo konspiračním bytě.

Čl. 15

Krycí legenda, kterou stanoví pracovník kriminální služby, musí vycházet z místní situace a odpovídat daným podmínkám bytu, případně i jeho držitele. S legendou musí být seznámeni držitel propůjčeného bytu i agenti, se kterými se v propůjčeném nebo konspiračním bytě uskutečňují schůzky.

Čl. 16

/1/ Schůzky s agenty v propůjčených nebo konspiračních bytech musí být uskutečňovány v době a počtu odpovídajícím místní situaci, prostředí a zvolené krycí legendě.

/2/ O tom, kde bude navštěvovat propůjčený nebo konspirační byt, rozhoduje bezprostřední náčelník (vedoucí skupiny) pracovníka kriminální služby, který byt obhospodařuje.

/3/ Pracovník kriminální služby obhospodařující propůjčený nebo konspirační byt je povinen na základě rozvrhu usměrňovat schůzkovou činnost a zaznamenávat v něm všechny návštěvy.

Čl. 17

Účinnost krycí legendy pracovník kriminální služby pravidelně proěřuje a legendu podle situace upravuje, případně mění. Komplexní zhodnocení stavu utajení používaného propůjčeného nebo konspiračního bytu provádí podle potřeby, nejméně jedenkrát za 2 roky. O výsledcích hodnocení a navrhovaných opatřeních zpracovává záznam, který schvaluje jeho bezprostřední náčelník (vedoucí skupiny). Záznam ukládá do svazku vedeného na byt.

Čl. 18

Konspirační byt musí mít všechny vnější znaky normálního občanského bytu nebo úřední či provozní místnosti. Pracovník kriminální služby, který byt obhospodařuje, odpovídá za převzatý inventář, zajišťuje úhradu poplatků, údržbu a úklid, výzdobu ke státním svátkům a včas provádí nutná opatření, zejména v době mimořádných celostátních i místních akcí (např. sčítání lidu, volby, evidence bytů apod.).

Čl. 19

Používání propůjčených nebo konspiračních bytů pracovníky kriminální služby k jiným účelům než schůzkám s agenty je zakázáno.

Čl. 20

Je zakázáno získávat propůjčené a konspirační byty v objektech Komunistické strany Československa, Komunistické strany Slovenska, ostatních politických stran a v úřadovnách zastupitelských orgánů všech stupňů.

Čl. 21

Náklady spojené s používáním propůjčeného a konspiračního bytu se hradí z finančních prostředků určených na agenturně operativní činnost.

HLAVA IV *učebně*

VÝBĚR, PROVĚŘOVÁNÍ A ZÍSKÁVÁNÍ AGENTŮ *učebně*

Oddíl 1 *učebně*

Zásady výběru *učebně*

✓
Čl. 22

Výběr agentů se řídí zásadou cílevědomosti, schopnosti a vhodnosti a spolehlivosti. Tyto zásady se navzájem podmiňují a musí být proto při výběru uplatňovány v nedílné jednotě.

✓
Čl. 23

Cílevědomost je dána potřebou vyplývající z operativní situace v určité problematice, prostředí nebo objektu, anebo z konkrétní situace v rozpracovávaném případě.

✓
Čl. 24

Schopnost a vhodnost agenta je dána jeho subjektivními a objektivními předpoklady pro spolupráci. Tyto předpoklady spočívají zejména v tom, že

- má schopnost rozpoznat trestné a jiné protispolečenské jednání a vzhledem ke svému pracovnímu zařazení anebo společenskému postavení má i možnost získávat o tomto jednání poznatky,
- bude schopen plnit úkoly v operativním rozpracování a získávat dokumentační materiály,

- má vzhledem ke svým fyzickým a psychickým vlastnostem a prostředí, ve kterém žije, předpoklady získávat důvěru osob podezřelých z trestné činnosti,
- bude mít možnost vzhledem ke svým osobním, rodinným a pracovním poměrům plnit ukládané úkoly a uskutečňovat konspirativní styk.

✓
Čl. 25

/1/ Spolehlivost agenta je odvislá od jeho charakterových vlastností a z nich vyplývajících záruk, že nevyzradí spolupráci ani skutečnosti, o kterých se v jejím průběhu dozví, dále že nezradí spolupráci a ani jí nezneužije, zejména k páchání trestné činnosti.

/2/ U osoby získávané ke spolupráci na základě kompromitující činnosti je třeba dále zkoumat a posoudit do jaké míry může kompromitující činnost přimět takovou osobu k rozhodnutí přistoupit ke spolupráci a jaké jsou předpoklady, že osoba ve spolupráci setrvá.

Oddíl 2

Prověřování a osobní poznání kandidáta

✓
Čl. 26

/1/ Vytypovaná osoba, u níž je předpoklad, že odpovídá zásadám výběru agentů (kandidát spolupráce), musí být všestranně prověřena.

/2/ Rozsah a hloubka prověrky musí odpovídat charakteru kandidáta a předpokládaným úkolům, které by měl jako agent plnit.

/3/ Poznatky k osobě získává pracovník kriminální služby vyhodnocováním materiálů získaných operativními i jinými prostředky a osobním poznáním kandidáta.

čl. 27

Osobní poznání je přímé jednání pracovníka kriminální služby s kandidátem, kterého dostatečně nezná, s cílem ověřit si některé jeho vlastnosti a závěry vyplývající z dosavadní prověrky ještě předtím, než bude získáván ke spolupráci. Účel jednání je před kandidátem kryt vhodnou legendou.

čl. 28

/1/ Odpovídá-li kandidát, který má být získán ke spolupráci na základě dobrovolnosti, požadavkům výběru, navazuje s ním pracovník kriminální služby osobní styk.

/2/ Současně kandidáta předběžně eviduje u statisticko-evidenčního oddělení (odboru).

čl. 29

/1/ Osobním stykem si pracovník kriminální služby dále ověřuje a prohlubuje dříve získané poznatky o kandidátu, a jsou-li pozitivní, navazuje s ním důvěrnější kontakt. Dává se informovat o situaci v podniku, kde kandidát pracuje nebo o osobách, s nimiž se stýká, vytěžuje ho k známým skutečnostem a ověřuje si tak pravdivost jeho sdělení, pověřuje ho dílčími úkoly, kontroluje kvalitu jejich plnění a tím ho postupně získává k tajné spolupráci.

/2/ Osobní styk uskutečňuje tak, aby nebyla narušena konspirace budoucího agenta.

Oddíl 3

Získávání kandidáta ke spolupráci

Čl. 30

Proces postupného získávání kandidáta k tajné spolupráci probíhá potřebnou dobu, nejdéle však 6 měsíců od navázání osobního styku. Jen ve výjimečných případech může bezprostřední náčelník pracovníka kriminální služby (vedoucí skupiny) dobu postupného získávání prodloužit, a to až na jeden rok.

Čl. 31

Při získávání kandidáta k tajné spolupráci na základě kompromitující činnosti se postupné získávání neprovádí.

Čl. 32

Dospěje-li pracovník kriminální služby po vyhodnocení prověřkových materiálů k závěru, že kandidát:

- a) splňuje požadované předpoklady pro tajnou spolupráci, zpracuje "Návrh na získání kandidáta ke spolupráci", který předkládá služebním postupem náčelníkovi, kterému přísluší o návrhu rozhodnout;
- b) nesplňuje požadované předpoklady pro tajnou spolupráci, informuje o tom bezprostředního náčelníka (vedoucího skupiny), který rozhodne, zda se soustředěné prověřkové materiály zničí nebo uloží u statisticko-evidenčního oddělení (odboru). Současně zruší předběžné evidování osoby u statisticko-evidenčního oddělení (odboru).

✓
čl. 33

Vznikne-li nsléhavá potřeba neprodlené získat agenta do případu, pracovník kriminální služby urychleně soustředí a vyhodnotí všechny dostupné poznatky k osobě kandidáta a provede osobní poznání. Dospěje-li k závěru, že kandidát odpovídá požadavkům výběru, předloží návrh na jeho získání ke spolupráci.

✓
čl. 34

Návrh na získání kandidáta ke spolupráci musí obsahovat:

- a) osobní data kandidáta;
- b) cíl spolupráce;
- c) zhodnocení jeho schopností, vhodnosti a spolehlivosti;
- d) jakým způsobem, kam a na kterou dobu bude zajištěna osobní přítomnost kandidáta k jednání, jehož cílem je získat ho ke spolupráci;
- e) předpokládaný postup pracovníka při jednání s kandidátem;
- f) funkci, hodnost a jméno navrhovatele.

✓
čl. 35

K jednání o spolupráci se kandidát s přihlédnutím k daným podmínkám buď pozve nebo zakrytým způsobem předvolá nebo tajně předvede.

✓
čl. 36

Jednání o spolupráci se provádí v prostředí, které zaručuje jeho konspiraci a nerušený průběh.

Čl. 37

/1/ Během jednání dodržuje pracovník kriminální služby v zásadě předem schválený postup, který účelně přizpůsobuje situaci a chování kandidáta.

/2/ Souhlasí-li kandidát s tajnou spoluprací, podepíše závazek o spolupráci. Závazek musí obsahovat příslib kandidáta spolupracovat s pracovníkem kriminální služby, řídit se jeho pokyny a pomlčet před nepovolanými osobami o všech skutečnostech, o kterých se v průběhu spolupráce dozví.

/3/ Písemný závazek se nevyžaduje, jestliže by to mohlo ohrozit dobrý vztah kandidáta ke spolupráci. V takovém případě postačí ústní souhlas.

/4/ Podepsáním závazku, případně ústním souhlasem, se stává kandidát agentem. Dostává krycí jméno, které si zpravidla volí sám nebo je mu dodatečně určeno pracovníkem kriminální služby.

Čl. 38

/ 1 / Při získávání kandidáta ke spolupráci na základě trestné činnosti je třeba vycházet ze skutečnosti, že kandidát se rozhoduje na základě vlastního uvážení, zda spolupráce je pro něho výhodnější, než důsledky trestního stíhání.

/ 2 / Jednání s kandidátem, který má být získán ke spolupráci na základě své trestné činnosti, vede pracovník kriminální služby proto takovým způsobem, aby kandidát trestnou činností doznal a projevil ochotu svou vinu odčinit. O výpovědi kandidáta vyhotoví zápis.

/3/ Ochotu kandidáta odčinit svou vinu využije pracovník kriminální služby k vhodnému nabídnutí spolupráce. Přijme-li ji, je další postup stejný jako u kandidáta získá-

vaného na základě dobrovolnosti. Nemůže se však upustit od písemného závazku ke spolupráci.

/4/ Obdobně postupuje pracovník kriminální služby při získávání kandidáta ke spolupráci na základě jeho jiné kompromitující činnosti.

✓
čl. 39

Nově získaného agenta pracovník kriminální služby podrobně instruuje o obsahu a hlavních zásadách spolupráce a o zachování konspirace. Současně s ním projedná nejbližší konkrétní úkoly a postup při jejich plnění a dohodne způsob vzájemného styku a spojení.

✓
čl. 40

/1/ Jednání o spolupráci s kandidátem, zejména jeho průběh a výsledek, chování kandidáta a jeho reakci na nabídnutou spolupráci a podstatu jím poskytnutých informací pracovník kriminální služby zhodnotí a sepíše o tom stručný záznam.

/2/ Hlášení o získání kandidáta ke spolupráci schválené příslušným náčelníkem se zasílá statisticko-evidenčnímu oddělení (odboru).

/ 3 / Odmítl-li kandidát spolupráci, navrhne bezprostřední náčelník (vedoucí skupiny) zničení soustředěného materiálu, nebo jeho uložení u statisticko-evidenčního oddělení (odboru) anebo jeho využití k trestnímu stíhání. O návrhu rozhodne náčelník oprávněný schvalovat získání agenta.

čl. 41

Je zakázáno získávat

a) jako tajné spolupracovníky:

- funkcionáře okresních, jim na roveň postavených a vyšších orgánů KSČ, KSS a vedoucí funkcionáře v nomenklatuře těchto orgánů,
- poslance okresních, jim na roveň postavených a vyšších zastupitelských orgánů; poslance zastupitelských sborů nižších stupňů lze získávat jen na základě dobrovolnosti,
- cizince požívající diplomatických imunit a výsad, cizince zaměstnané na zastupitelských úřadech a cizince - funkcionáře mezinárodních organizací;
- osoby, s nimiž byla dřívější spolupráce ukončena proto, že zklamaly, osoby mladší 18 let, osoby trpící duševní poruchou a alkoholiky a narkomany;

b) jako držitele propůjčených bytů je dále zakázáno získávat cizince.

čl. 42

Předchozí ustanovení IV. hlavy těchto směrnic s výjimkou čl. 29, 31, 33 a 38 se přiměřeně použijí při výběru, prověřování a získávání držitele propůjčeného bytu.

čl. 43

Návrh na získání agenta, držitele propůjčeného bytu a návrh na získání konspiračního bytu schvaluje:

- a) na okresních a jim na roveň postavených odděleních VB náčelník nebo jím pověřený zástupce;
- b) na správách VB, hlavních velitelstvích VB a na federální správě VB náčelník příslušného odboru kriminální služby.

HLAVA V

ŘÍZENÍ A VÝCHOVA AGENTŮ

Oddíl 1

Obecné zásady

Čl. 44

[1] Efektivnost operativní práce odvisí nejen od výběru agentů, ale především také od úrovně jejich řízení a výchovy.

[2] Řízení a výchova agentů je dlouhotrvající a neustále se opakující proces, který je zaměřen k úspěšnému plnění ukládaných úkolů, k rozvíjení pozitivních, pro spolupráci s kriminální službou důležitých vlastností a schopností a k potlačování těch, které mohou působit nebo působí na spolupráci negativně.

Čl. 45

[1] Řízení a výchova agentů je náročná a odpovědná činnost, při které musí pracovník kriminální služby vycházet z dokonalé znalosti operativní situace, ze znalosti operativních a kriminalistických metod práce, osoby agenta a jeho společenského postavení.

[2] Agenty mohou řídit jen bezprostředním náčelníkem (vedoucím skupiny) pověřením, politicky vyspělí, odborně připravení a v operativní práci zkušení pracovníci kriminální služby.

Čl. 46

[1] Součástí výchovy agenta je jeho odborná příprava.

Při odborné přípravě a výchově vychází pracovník kriminální služby z charakteru, společenského postavení a předpokládaného využití agenta. Odbornou přípravu a výchovu zaměřuje především k:

- přesnému a včasnému plnění uložených úkolů, dodržování zásad styku, konspirace a k rozvíjení rozvědných schopností,
- správnému chápání otázek rozvoje socialistické společnosti a společenské nutnosti boje s kriminalitou. Zvláštní pozornost v tomto směru věnuje agentům získaným na základě kompromitující činnosti a dbá, aby jeho vliv byl silnější a trvalejší než vliv osob, v jejichž prostředí se pohybuje.

[2] S přihlédnutím k těmto cílům hodnotí pracovník kriminální služby kvalitu a způsob plnění úkolů agentem a vhodnou formou poukazuje na jeho chyby, nedostatky a nesprávné názory.

✓
čl. 47

Pracovník kriminální služby musí být pro agenta příkladem politicky vyspělého, obětavého a skromného člověka s pevnými morálními zásadami a nesmí připustit, aby mezi nimi vznikaly takové vztahy, které by pracovníka kriminální služby zavazovaly nebo kompromitovaly.

✓
čl. 48

V zájmu konspirace je nutné, aby agenta znal jen ten pracovník kriminální služby, který ho řídí a dále pouze příslušní nadřízení náčelníci (vedoucí skupiny) a pověřené kontrolní orgány.

Oddíl 2

Úkolování a vytěžování

✓
Čl. 49

[1] Úkolování agenta musí být cílevědomé. Ukládané úkoly musí vycházet ze zásluhy a potřeb operativní situace nebo případu, musí být konkrétní a srozumitelné a musí odpovídat možnostem a schopnostem agenta.

[2] Pracovník kriminální služby je povinen ukládané úkoly agentovi řádně objasnit a konzultovat s ním nejvhodnější postup při jejich plnění. Je nepřípustné, aby ukládal úkoly, jejichž plněním by se porušovala konspirace a socialistická zákonost.

✓
Čl. 50

~~50~~ Při úkolování agenta na osobu nebo do případu je pracovník kriminální služby povinen již od počátku cílevědomě vytvářet a zajišťovat předpoklady, které by i později, zejména při realizaci případu, zajistily konspiraci a vyvedení agenta.

✓
Čl. 51

Pracovník kriminální služby je povinen řídit agenta tak, aby podával zprávy pravdivé a objektivní. Jestliže agent úkoly nesplnil, posoudí pracovník kriminální služby uváděné důvody a podle okolností uloží úkoly znovu. Dospěje-li k závěru, že uváděné důvody nejsou podstatné, vhodnou formou mu to vytkne.

✓
Čl. 52

Jedním z předpokladů správného řízení a úkolování agenta je jeho systematické vytěžování. Pracovník kriminální

služby vytěžuje agenta s cílem, aby:

- ~~X~~ doplnil předávanou zprávu a upřesnil způsob jejího získání, vyjasnil rozpory či nepřesnosti ve zprávě samé i mezi ní a zprávami předchozími nebo poznatky získanými dalšími prostředky,
- získal přehled o činnosti osob, které jsou v operativním zájmu a prohluboval si znalost operativní situace v problematice či objektu a zjišťoval možnosti dokumentování trestné činnosti.

Oddíl 3

Schůzky a předávání zpráv

čl. 53

[1] Cílevědomě prováděné schůzky jsou důležitým činitelem řízení a výchovy agentů. Je proto povinností pracovníka kriminální služby, aby se na každou schůzku pečlivě připravil.

[2] Postup na schůzce je určován zejména místem schůzky, charakterem agenta a vytvořenými vzájemnými vztahy.

čl. 54

[1] Na schůzce podává agent zprávu o plnění uloženého úkolu. Po ujasnění všech okolností zprávu agent, případně pracovník kriminální služby napiše a agent ji podepíše krycím jménem. Nebyla-li zpráva napsána na schůzce, vyhotoví o ní pracovník kriminální služby po příchodu na útvar záznam.

[2] Ústní zprávu agenta lze podchytit také na magnetofonový záznam, který pak pracovník kriminální služby převede na záznam písemný.

/3/ Je-li záruka konspirace, může pracovník kriminální služby ve zdůvodněných případech připustit, aby agent napsal zprávu před schůzkou.

/4/ V závěru schůzky zpravidla pracovník kriminální služby ukládá agentu úkoly a dohodne s ním termín a místo příští schůzky.

Oddíl 4

Vyhodnocování zpráv

čl. 55

Převzatou zprávu pracovník kriminální služby vyhodnotí a spolu s uloženými úkoly a návrhy na opatření předloží neprodleně bezprostřednímu náčelníkovi (vedoucím skupiny).

čl. 56

MI Originály písemných zpráv a písemné záznamy ústních zpráv zakládá pracovník kriminální služby do svazku zpráv a jejich opisy do agenturních spisů. Do operativních a jiných spisů zakládá pouze výpisy, které formulačně upravuje tak, aby utajil způsob a zdroj jejich získání.

/ 2 / Dokumentační materiály získané agentem mohou být použity k trestnímu stíhání nebo k jiným opatřením jen pokud je použit nebo legalizovat bez nebezpečí vyzrazení agenta. *lne*

čl. 57

Poznátky, které se dotýkají zájmů jiných pracovníků kriminální služby nebo jiných služeb VB, útvarů StB nebo útvarů Sboru nápravné výchovy, je povinen pracovník kriminální služby podle příslušnosti urychleně předat.

Oddíl 5

Způsob a místo styku

✓
čl. 58

Styk s agenty musí být uskutečňován v souladu s operativní potřebou a s přihlédnutím k jejich možnostem.

✓
čl. 59

/1/ Osobní styk s agentem uskutečňuje pracovník kriminální služby na místech, která z hlediska konspirace nejlépe odpovídají místním podmínkám, osobním poměrům a možnostem agenta. Nejvhodnějším místem pro styk s prověřenými agenty jsou propůjčené a konspirační byty.

/2/ Styk ve služebních místnostech SNB a v bytech agentů lze uskutečnit jen ve zvlášť odůvodněných případech, za podmínek dodržení konspirace a se souhlasem bezprostředního náčelníka (vedoucího skupiny). Styk v bytech příslušníků SNB je zakázán.

✓
čl. 60

/1/ Místo a termín schůzky určuje pracovník kriminální služby v dohodě s agentem. Současně určuje i náhradní termín a místo schůzky a způsob oboustranného operativního spojení.

/2/ V období, kdy pracovník kriminální služby nemá dočasně pro agenta konkrétní úkoly, uskutečňuje s ním nejméně 1x za 2 měsíce udržovací styk, nebude-li v daném případě vhodnější spolupráci přerušit.

✓
čl. 61

Telefonický a písemný styk s agentem používá pracovník

kriminální služby jen v mimořádných a neodkladaých případech, a to zpravidla jen za účelem navázání nebo obnovení spojení. Tento styk a obsah sdělení musí být kryt legendou.

Oddíl 6

Kontrola

čl. 62

/1/ Kontrola činnosti a výslednosti práce agentů je nedílnou součástí jejich řízení a výchovy. Kontrolou se ověřuje pravdivost podávaných zpráv, zda agent plní úkoly svědomitě, zda není dekonspirován, nebo zda neklame či nezapuzuje spolupráci. Kontrola musí být proto pravidelná a systematická.

/2/ Zvláštní pozornost musí být věnována kontrole těch agentů, kteří byli získáni na základě kompromitující činnosti a agentů, kteří plní závažné úkoly nebo se pohybují v kriminálním prostředí.

čl. 63

/1/ Kontrolu provádí především pracovník kriminální služby, který agenta řídí a jeho bezprostřední náčelník (vedoucí skupiny).

/2/ Pracovník kriminální služby provádí kontrolu zejména tím, že:

- vzájemně porovnává zprávy agenta s obsahem zpráv předchozích, jakož i s dalšími poznatky a materiály získanými z jiných zdrojů a ukládá mu úkoly k ověřování pravdivosti jeho zpráv,
- sleduje vhodnými a dosažitelnými prostředky operativní práce (jinými agenty, ustanovkou, sledováním, případně i tech-

nikou apod.) postup agenta při plnění úkolů, jeho chování v kriminálním prostředí, na pracovišti, v soukromém životě apod.,

- okamžitě reaguje na každý poznatek, který by nasvědčoval tomu, že agent je dekonspirován, podává nepravdivé zprávy, zneužívá spolupráce, páchá trestnou činnost nebo dokonce ~~z~~ spolupráci zrazuje. V samém počátku řeší jakékoliv jeho negativní jednání, které by mohlo nepříznivě ovlivnit další průběh spolupráce.

✓
čl. 64

vyšší
~~manipulace~~
/1/ Bezprostřední náčelník (vedoucí skupiny) a náčelník ~~by~~ provádí kontrolu činnosti a výslednosti práce s agenty a dodržování zásad konspirace především tím, že:

- komplexně prověřuje stav a úroveň operativní práce a hodnotí, zda síť agentů z hlediska početnosti, kvality, rozmístění a zaměření odpovídá dané operativní situaci,
- na základě předkládaných zpráv, jakož i vlastních poznatků hodnotí agenty řízené podřízenými pracovníky a provádí kontrolu schůzek,
- ověřuje způsob a účinnost utajování konspiračních bytů,
- pečlivě proverší každý případ porušení konspirace.

/2/ Na základě zjištěných skutečností vyvozuje závěry a provádí potřebná opatření.

✓
čl. 65

/1/ Kontrolní schůzky jsou jednou z forem kontroly práce jak pracovníka kriminální služby, tak i jimi řízených agentů.

/2/ Provádí je zpravidla jen bezprostřední náčelník (vedoucí skupiny), a to především u těch agentů, kteří plní úkoly v závažných případech, nebo kteří, ač mají předpoklady,

nevykazují žádoucí výsledky. Na kontrolní schůzku se musí pečlivě připravit.

bezprostředně, popřípadě ~~na~~ ^{průběhu} následně
13/ Při kontrolní schůzce sleduje a hodnotí konspirační styku, postup při vytežování a ukládání úkolů, chování a reakci agenta a celkovou úroveň schůzky. Do jednání zasahuje vhodnou formou zpravidla jen tehdy, kdy se pracovník kriminální služby dopustí závažné chyby. Méně závažné nedostatky a poznatky s ním projedná později po schůzce na útvaru.

14/ O průběhu a úrovni schůzky ^{se} vyhotoví samostatný záznam, který se vloží do osobního svazku agenta.

pracovník kriminální služby

Oddíl 7

Hodnocení a odměňování

↓ čl. 66

11/ Pracovník kriminální služby hodnotí agenta v souvislosti s plněním úkolů a jeho kontrolou.

pracovník kriminální služby
12/ Nejpozději do dvou let po jeho získání ke spolupráci provádí písemné hodnocení, které každoročně pouze doplňuje o nové skutečnosti.

pracovník kriminální služby
13/ Souhrnně zhodnotí agenta vždy při jeho předávání, při přerušení nebo ukončení spolupráce nebo na rozkaz náčelníka (vedoucího skupiny).

↓ čl. 67

11/ Odměňování agentů je jedním z prostředků jejich správné výchovy a zainteresování na spolupráci.

12/ Agentu lze udělit věcný dar, jednorázovou finanční odměnu, cílovou prémie, popřípadě poskytovat pravidelnou měsíční odměnu.

/ 3 / Věcný dar nebo jednorázová finanční odměna se uděluje za splnění důležitého úkolu nebo za dobré výsledky ve spolupráci.

/4/ Cílová prémie se vyplácí na základě předchozí a příslušným náčelníkem schválené dohody mezi pracovníkem kriminální služby a agentem v příslibené výši poté, kdy splnil vytýčený závažný a náročný úkol (např. zjištění nebezpečného pachatele nebo pachatele závažného trestného činu, držitele odcizené cenné věci apod.).

/5/ Pravidelnou měsíční odměna lze poskytovat v individuálních případech těm agentům, kteří vykazují trvale dobré výsledky ve spolupráci, věnují plnění uložených úkolů značný čas a jsou kdykoliv k dispozici, a to za předpokladu, že tyto náklady jsou úměrné dosaženým výsledkům a jsou vynaloženy v souladu s naléhavou bezpečnostní potřebou.

/6/ Druh a výše odměny navrhuje pracovník kriminální služby. Po schválení příslušným náčelníkem odměna vhodným způsobem předá a přijímá si nechtě agentem vlastnoručně potvrdit, a to jeho krycím jménem. Jen v těch případech, kdy vyžadování takového potvrzení by nebylo vhodné, učiní pracovník kriminální služby o předání odměny záznam.

Čl. 68

/1/ Vykazuje-li agent trvale dobré výsledky, může mu být v zájmu prohloubení dobré spolupráce ve výjimečných případech poskytnuta půjčka ze zvláštních finančních prostředků.

Při poskytnutí půjčky se postupuje podle čl. 67^x odst. 6 směrnice.

/2/ Pracovník kriminální služby může zprostředkovat agentu i určité výhody, např. urychlení vyřízení úředních záležitostí, pomoc při opatrování zaměstnání apod., a to za předpokladu, že zprostředkováním takové výhody nebude narušena konspirace spolupráce.

✓
č. 69

Jednotlivé druhy odměn a půjčky s výjimkou pravidelné měsíční odměny schvaluje

a) do výše 1000 × Kčs

náčelník nebo jím pověřený zástupce

- okresního a jemu na roveň postaveného oddělení VB,
- odboru kriminální služby SVB a MS VB Praha a Bratislava,
- městské správy VB (s výjimkou MS VB Praha a Bratislava);

b) do výše 2000 × Kčs

náčelník

- správy VB a městské správy VB Praha a Bratislava nebo jím pověřený zástupce,
- odboru správy kriminální služby HV VB,
- kriminálního odboru federální kriminální ústředny FS VB nebo jeho zástupce;

c) do výše 3000 × Kčs

náčelník federální kriminální ústředny FS VB nebo jeho zástupce;

d) do výše 5000 × Kčs

- hlavní velitel VB nebo náčelník správy kriminální služby HV VB,
- náčelník FS VB nebo jeho zástupce;

e) do výše 10 000 × Kčs

náměstek ministra vnitra;

f) přes 10 000 × Kčs

ministr vnitra.

čl. 70

Pravidelnou měsíční odměnu do výše 2000 Kčs schvalují:

- a) náčelník správy VB a náčelník městské správy VB Praha a Bratislava pro agenty pracovníků kriminální služby okresních a jim na roveň postavených oddělení VB a pro agenty pracovníků kriminální služby správy VB a městské správy VB;
- b) náčelník správy kriminální služby HV VB pro agenty pracovníků kriminální služby HV VB a náčelník federální kriminální ústředny FS VB pro agenty pracovníků kriminální služby FKÚ FS VB.

čl. 71

/1/ Odměny, jakož i nutné výdaje vzniklé agentům v souvislosti s jejich spoluprací a nutné výdaje vzniklé pracovníkům kriminální služby při styku s agenty a výdaje vzniklé v procesu operativního rozpracování (hlava VII těchto směrnic) se hradí z finančních prostředků určených na agenturně opera-

tivní činnost. Jsou to výdaje:

- a) na peněžité a věcné odměny za práci spolupracovníků;
- b) na výlohy agentů při plnění úkolů (např. cestovní výdaje, náhrada za použití vlastního motorového vozidla, pohoštění při schůzkách, nadlepšení agentům ve vyšetřovacích věznicích, různé poplatky při provádění operativních akcí apod.);
- c) na výlohy spojené s užíváním konspiračních bytů a propůjčených bytů, např. nájemné, vybavení potřebným zařízením, údržba apod.;
- d) na nákup materiálních prostředků souvisících s agenturně operační činností, které nelze z operativních důvodů zajistit předepsaným způsobem;

e) ostatní výdaje související s agenturně operativní činností (např. výdaje orgánů při sledování, při plnění jiných operativních úkolů, práce s aktivem, kontakty apod.).

/2/ K úhradě odměn a výdajů lze poskytnout přiměřenou zúčtovatelnou zálohu.

/3/ Podrobnosti o zajišťování, prikazování, čerpání, evidování a kontrole těchto finančních prostředků upravují zvláštní směrnice.

Oddíl 8

Změny v řízení agenta, přerušování, ukončení a obnovení spolupráce

✓ čl. 72

Stabilizace agentů a omezení změn pracovníků kriminální služby, kteří agenty řídí, je nezbytným předpokladem úspěšné operativní práce. Ke změnám v řízení agentů k přerušování a ukončení spolupráce musí proto docházet jen ve zdůvodněných případech.

čl. 73

/1/ Předání agenta k řízení jinému pracovníkovi kriminální služby v rámci útvaru je možno provést pouze výjimečně ve zdůvodněných případech a se souhlasem příslušného náčelníka (vedoucího skupiny).

/2/ V případech, kdy je agent předáván mimo rámec útvaru VB, musí předání předcházet vzájemná dohoda náčelníka předávajícího a přebírajícího útvaru, kteří jsou oprávněni schvalovat návrh na získání kandidáta ke spolupráci.

/3/ Při rozhodování o předání agenta se přihlédnou rovněž k jeho stanovisku.

/4/ Předání se provádí zpravidla osobně na společné schůzce předávajícího a přebírajícího pracovníka s agentem.

✓
Čl. 74

Dojde-li k odsouzení agenta k trestu odnětí svobody na dobu delší než šest měsíců a přichází-li v úvahu jeho využití jako agenta ve výkonu trestu, zpracuje pracovník kriminální služby jeho charakteristiku, kterou zašle odboru kriminalistických evidencí a registrací FKÚ FS VB.

✓
Čl. 75

/1/ Přerušit spolupráci s agentem lze v odůvodněných případech, zejména je-li předpoklad, že bude delší dobu nemocen, pracovní zaneprázdněn či vzdálen nebo splnil úkoly, pro které byl získán a nelze ho v dohledné době využít. Přerušeni nesmí trvat déle jak 1 rok.

/2/ Souhrnné zhodnocení agenta (ve smyslu čl. 66) s návrhem na přerušeni spolupráce schvaluje bezprostřední náčelník (vedoucí skupiny).

/3/ Pominou-li důvody k přerušeni, informuje pracovník kriminální služby bezprostředního náčelníka (vedoucího skupiny) a ve spolupráci pokračuje. Současně o tom učiní záznam na návrhu k přerušeni spolupráce.

✓
Čl. 76

Spolupráce se ukončuje:

- a) jestliže agent
- emigruje *
  - zradí spolupráci,
  - zneužívá spolupráce, zejména k páčání trestné činnosti,
  - jedná nečestně a klame pracovníka kriminální služby,
  - je dekonspirován,
  - odmítá spolupracovat,
  - ve spolupráci se neosvědčil nebo se projevil pro spolupráci neschopným;

~~Podrobně tuto otáčku upravuje rozkaz ministra vnitra ČSSR č. ...~~

b) trvají-li důvody přerušení spolupráce déle jak jeden rok.

✓
Čl. 77

1/ Souhrané zhodnocení agenta s návrhem na ukončení spolupráce schvaluje náčelník oprávněný schvalovat návrh na získání kandidáta ke spolupráci.

2/ Při ukončení spolupráce poučí pracovník kriminální služby agenta o povinnosti zachovat v tajnosti vše, co se během spolupráce dozvěděl.

3/ Vyžaduje-li to operativní zájem, ukončení spolupráce nebo jeho důvody agentovi nesdělí.

✓
Čl. 78

1/ Vznikne-li potřeba využít agenta, se kterým byla spolupráce z důvodů uvedených v čl. 76 ^{l. m.} b) ukončena, lze po ověření jeho stávajících předpokladů a možností spolupráci s ním obnovit.

2/ Obnovení spolupráce schvaluje náčelník oprávněný schvalovat návrh na získání kandidáta ke spolupráci.

3/ Předchozí ustanovení čl. 44^{oň} 51, 58^{oň} 73, 75 a 76 hlavy V těchto směrnic se přiměřeně použijí i při řízení a výchově držitele propůjčeného bytu.

HLAVA VI

DŮVĚRNÍCI

✓
Čl. 79

Důvěrník kriminální služby je spolupracovník, který na základě postupně vytvořených vzájemných vztahů s pracovníkem kriminální služby a podle svých možností podává poznatky

a prostředí nebo o osobách, které jsou v operativním zájmu pracovníka kriminální služby, ~~ve~~ případech plní i jím uložené konkrétní úkoly.

✓
čl. 80

/1/ Důvěrníci jsou vybíráni v souladu s potřebami operativní situace především z řad spolehlivých osob nebo osob z kriminálního prostředí, které jsou ochotny dobrovolně důvěrně spolupracovat s pracovníkem kriminální služby.

/2/ Ve výjimečných případech je možno získat osobu jako důvěrníka na základě kompromitující činnosti.

✓
čl. 81

/1/ Styk s důvěrníkem uskutečňuje pracovník kriminální služby podle potřeb operativní situace a možností důvěrníka.

/2/ Při volbě místa styku s důvěrníkem přihlíží k jeho společenskému postavení, služebnímu nebo pracovnímu zařazení, veřejné či zájmové činnosti, jeho osobním poměrům apod.

/3/ Vyžaduje-li to situace, okolnosti případu nebo na přání důvěrníka se styk s ním utajuje.

✓
čl. 82

Schopného důvěrníka, o jehož spolehlivosti není pochyb, může pracovník kriminální služby pověřit i některými úkoly v operativním rozpracování nebo úkoly v pátrání po osobách a věcech.

✓
čl. 83

V zájmu utajení osoby důvěrníka je nutno vždy utajovat obsah předaných poznatků a využívat je takovým způsobem, aby nedošlo k odhalení jejich zdroje. Je-li potřeba poznatky

předané důvěrníkem veřejně využít, děje se tak zásadně jen s jeho souhlasem.

✓
čl. 84

Specifický přístup pracovníka kriminální služby vyžaduje práce s důvěrníky v problematice trestné činnosti mládeže, a to zejména proto, že mnohdy půjde o důvěrníky mladší 18 let.

✓
čl. 85

/1/ Za cenné bezpečnostní poznatky či pomoc v boji s kriminalitou je možno důvěrníkovi udělit věcný dar nebo jednorázovou odměnu.

/2/ Udělení věcného daru nebo jednorázové finanční odměny se řídí ustanovením čl. 69.

/3/ Odměny, jakož i eventuální nutné výlohy vzniklé důvěrníkům v souvislosti s jejich spoluprací a nutné výlohy vzniklé pracovníkům kriminální služby při styku s důvěrníky se hradí z finančních prostředků určených na agenturně operativní činnost.

✓
čl. 86

Přehled o důvěrnících a jejich rozmístění je veden u bezprostředního náčelníka (vedoucího skupiny).

HLAVA VII

OPERATIVNÍ ROZPRACOVÁNÍ

čl. 87

(1) Operativní práce musí být řízena a organizována

čl. 101

~~Založení operativního spisu, agenturního spisu, plán operativního rozpracování a plán operativní kombinace, návrh na zahájení trestního stíhání a návrh na ukončení operativního a agenturního spisu schvaluje náčelník oprávněný schvalovat návrh na získání kandidáta ke spolupráci.~~

HLAVA VIIX

ZÁVĚREČNÉ USTANOVENÍ

✓
čl. 87

Zásady administrativního pořádku v operativní práci jsou upraveny ve Směrnících pro administrativní vedení osobních svezků, operativních spisů a agenturních spisů kriminální služby (VB-oper-I-3) vydaných NIV ČSSR ..... ze dne .....

V svačce propůjčených a kampaňových bytů,

archiv bezpečnostních složek

Lázeň na psmát A/5
SPEČHA!

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

VB-oper-I-2

Ministerstvo vnitra
odbor archivní a spisovní služeb

Došlo: 1 III. 2000,
zrušen stupeň utajení dnem 1. 3. 2000
pokyn MV č. 121/1999

Státník Dalibor *Dalibor Štátl*

~~PŘÍSNĚ TAJNĚ!~~

Výtisk č.: 1
Počet listů: 21

S M Ě R N I C E

PRO PRÁCI KRIMINÁLNÍ SLUŽBY V OPERATIVNÍM ROZPRACOVÁNÍ

11. pros. 1972

Do kiskadny 12. 12. 1972

0268

P R A H A 1 9 7 2

F E D E R Á L N Í   M I N I S T E R S T V O   V N I T R A

Vydáno NMV^{ČSSR}Č.   41 /1972

~~PŘÍSNĚ TAJNĚ !~~

ze dne 8. prosince   1972

S M Ě R N I C E

PRO PRÁCI KRIMINÁLNÍ SLUŽBY ¶

V OPERATIVNÍM ROZPRACOVÁNÍ

P R A H A   1 9 7 2

VB - oper - I - 2

Tento předpis obsahuje:

- a) stran textu,
- b) přílohy,
- c) doplňky:

.....

.....

.....

.....

.....

archiv bezpečnostních složek

N A Ř Í Z E N Í
ministra vnitra ČSSR

K zabezpečení jednotného postupu práce kriminální služby v procesu operativního rozpracování

v y d á v á m

"Směrnice pro práci kriminální služby v operativním rozpracování"
(služební předpis VB-oper-I-2).

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1973.

NMV ČSSR č. 41/1972

V Praze dne 8. prosince 1972

Ministr vnitra ČSSR:
Ing. Radko ~~K a s k a~~, CSc., v.r.

O B S A H X

	Čl.	Strana
HLAVA I ÚVODNÍ USTANOVENÍ	1 - 3	6
HLAVA II KRIMINALISTICKÉ ODHALOVÁNÍ	4 - 6	7 - 8
HLAVA III OPERATIVNÍ ROZPRACOVÁNÍ		
Oddíl 1 Základní předpoklady, pojem a formy operativního rozpracování	7 - 9	9 - 10
Oddíl 2 Plán operativního rozpracování	10 - 12	10 - 11
Oddíl 3 Operativní kombinace a operativní legenda	13 - 15	11 - 12
Oddíl 4 Zajištění operativního rozpracování, agenty a důvěrníky, zavedení a vyvedení agenta	16 - 21	12 - 14
Oddíl 5 Dokumentace průběhu operativního rozpracování	22 - 25	14 - 15
Oddíl 6 Ukončení a obnovení operativního rozpracování	26 - 29	16 - 18
Oddíl 7 Schvalovací pravomoc	30 -	18
HLAVA IV KONSPIRACE OPERATIVNÍHO ROZPRACOVÁNÍ	31	19 - 20
HLAVA V ZÁVĚREČNÉ USTANOVENÍ	32	21

HLAVA I

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

čl. 1

/1/ Prvořadým úkolem kriminální služby je odhalovat, rozpracovávat a dokumentovat zejména závažnou sériově páchanou, organizovanou a zakryvanou trestnou činnost a její pachatele, zjišťovat příčiny provozních havárií, výbuchů a požárů a pátrat po pachatelích závažných trestných činů a po odcizených věcech.

/2/ Pracovníci kriminální služby se ve své činnosti řídí zákony a ostatními právními normami, resortními rozkazy a nařízenými.

čl. 2

Práce útvarů kriminální služby je řízena a organizována tak, aby zaručovala její účinnou působnost v oblastech a objektech, kde je předpoklad vzniku trestné činnosti, a aby trestná činnost byla odhalována pokud možno již v zárodku, byly zjištěny podmínky a příčiny, které ji umožňují, s cílem provádět nejen represivní, ale i preventivní opatření.

čl. 3

Účelem těchto směrnic je stanovit základní závazná pravidla pro činnost pracovníků kriminální služby v procesu operativního rozpracování.

HLAVA II

KRIMINALISTICKÉ ODHALOVÁNÍ

Čl. 4

/1/ Kriminalistické odhalování je organizovaný proces, jehož cílem je získat prostřednictvím operativních a kriminalistických prostředků a metod přehled o osobách, místech a objektech, které jsou v operativním zájmu kriminální služby a zjišťovat signály a poznatky o připravované a páchané trestné činnosti, o neznámých pachatelích a o hledaných osobách a věcech.

/2/ Základními prostředky odhalovací činnosti pracovníků kriminální služby jsou tajní spolupracovníci a důvěrníci ¹⁾, ustanovka a sledování ²⁾, operativní a zabezpečovací technika ³⁾, kriminalistická technika ³⁾, zpravodajská technika ⁴⁾.

kriminalistické ~~.....~~ bezpečnostní evidence.
a ostatní

- 1) "Směrnice pro práci s tajnými spolupracovníky a důvěrníky kriminální služby" VB-oper-I-1
- 2) "Směrnice pro činnost zvláštních odborů VB" VB-oper-II-1
- 3) ~~"Směrnice pro využívání operativní a zabezpečovací techniky kriminální služby"~~
- 3) "Směrnice pro výkon kriminalistické techniky" VB-krim-VI-1
- 4) "Směrnice pro používání zpravodajské techniky" A-oper-VI-I-VB

/3/ Kromě těchto prostředků využívají pracovníci kriminální služby při osobním pátrání i oficiálních možnostech, zejména styku s funkcionáři státních, hospodářských a společenských orgánů a organizací, kontrolních útvarů a inspekcí, odborných a vědeckých institucí, styku s občany, využívají soudní a jiné evidence a výsledky různých šetření.

čl. 5

Osobní pátrání je každodenní cílevědomá činnost pracovníků kriminální služby, prováděná na základě místní a osobní znalosti s cílem získávat, doplňovat a prověřovat takové signály a poznatky o trestné činnosti, jejichž získání a prověřování by bylo za použití jiných prostředků zdlouhavé a neekonomické nebo vůbec nemožné.

čl. 6

/1/ Pracovník kriminální služby je povinen poznatky a materiály získané odhalovací činností pečlivě prověřovat, vyhodnocovat a podle jejich povahy provádět neprodleně příslušná opatření a v případech stanovených těmito směrnici je operativně rozpracovávat.

/2/ Poznatky, které se dotýkají služebních zájmů jiných pracovníků kriminální služby, jiných služeb VB, útvarů StB nebo SNV je povinen podle příslušnosti urychleně předat.
pracovník kriminální služby

HLAVA III

OPERATIVNÍ ROZPRACOVÁNÍ

Oddíl 1

Základní předpoklady, pojem a formy operativního rozpracování

čl. 7

Základním předpokladem účinné operativní práce je dokonalá znalost operativní situace, metod a forem činnosti pachatelů, správná volba operativních a kriminalistických prostředků a metod a jejich racionální, plánovitě a ofenzivní používání v operativním rozpracování.

čl. 8

Operativní rozpracování je utajený a plánovitý proces, jehož cílem je pomocí agentů, případně důvěrníků, dalších operativních a kriminalistických prostředků a metod odhalit trestnou činnost, formy a způsoby jejího provádění, příčiny a podmínky, které ji umožnily, odhalit a vypátrat pachatele a věci, související s trestnou činností a zjištěnou trestnou činností zadokumentovat tak, aby bylo možno zahájit a úspěšně vést trestní stíhání.

čl. 9

Pracovník kriminální služby:

- a/ Zahajuje operativní rozpracování na podkladě schváleného návrhu a vede je v operativním spise nebo v agenturním spise.

- b) Operativní spis zakládá v případě, kdy z prověřených poznatků nebo dokumentů vyplývá podezření z trestné činnosti, kterou je možno urychleně dokumentovat, a to zpravidla bez pomoci agentů,
- c) Agenturní spis zakládá v případě, kdy z prověřených poznatků nebo dokumentů vyplývá důvodné podezření ze závažné, sériově páchané, organizované a zakrývané trestné činnosti, k jejímuž odhalení je nutno plánovitě a koordinovaně použít agenty a další prostředky a metody operativní a kriminalistické práce,
- d) Vyžaduje-li to situace, zakládá operativní nebo agenturní spis i na osoby, po kterých se ze závažných důvodů pátrá,
- e) Operativní spis převede na spis agenturní, dospěje-li dodatečně k závěru, že trestnou činnost, kterou rozpracovává v operativním spise, je nutno rozpracovat pomocí agentů a dalších přísně tajných prostředků a metod operativní práce.

Oddíl 2

Plán operativního rozpracování

čl. 10

/1/ Operativní rozpracování se řídí plánem.

/2/ Plán operativního rozpracování obsahuje zejména vyhodnocení stávající operativní situace případu, předpokládané cíle rozpracování a konkrétní operativní opatření s uvedením posloupnosti, termínů a osobní odpovědnosti za jejich splnění.

čl. 11

Plán operativního rozpracování vypracovává pracovník kriminální služby, a to zpravidla na určitou etapu rozpracování. Podle výsledků plnění plánovaných operativních opatření a vývoje operativní situace v rozpracovávaném případě plán doplňuje.

čl. 12

Jednotlivá operativní opatření a používané prostředky musí odpovídat vzniklé situaci a cílům operativního rozpracování i stupni nebezpečnosti rozpracovávané trestné činnosti pro společnost a musí směřovat k jejímu urychlenému a konspirativnímu objasnění a zadokumentování.

Oddíl 3

Operativní kombinace a operativní legenda

čl. 13

Základními požadavky pro postup v operativním rozpracování jsou rychlost a ofenzivnost. Pracovník kriminální služby je uskutečňuje cílevědomou volbou a realizací jednotlivých operativních opatření, především za použití vhodných operativních legend a kombinací.

čl. 14

Operativní legenda je v podstatě vymyšlené podání s pravdivými prvky, které navazuje na přirozeně vzniklou situaci, působí hodnověrně a je způsobilé ovlivnit potřebným směrem myšlení nebo jednání osob, kterým je určeno, aniž by mohly odhalit operativní záměr.

čl. 15

/1/ Operativní kombinací tvoří zpravidla několik účelně seřazených operativních opatření, které jsou cílevědomě použity za tím účelem, aby v časově krátkém úseku operativního rozpracování byly ofenzivním způsobem získány důležité poznatky a dokumenty o trestné činnosti, o pachateli, nebo vytvořena vhodná situace pro další působení agenta a nebo podmínky pro jeho zavedení a vyvedení.

případně

Oddíl 4

Zajištění operativního rozpracování agenty a důvěrníky

Zavedení a vyvedení agenta

čl. 16

Agentura je jedním z důležitých a účinných prostředků operativního rozpracování.

V operativním rozpracování může pracovník kriminální služby využít k plnění méně náročných úkolů i osvědčené a prověřené důvěrníky.

čl. 17

Jestliže případ rozpracováváný v agenturním spise není agenturou zabezpečen nebo je zabezpečen nedostatečně a získání agentury z prostředí rozpracováváných osob by bylo zdlouhavé, případně nemožné, pracovník kriminální služby vhodného a prověřeného agenta do případu zavádí.

čl. 18

/1/ Vyžaduje-li to operativní situace nebo okolnosti případu, pracovník kriminální služby agenta z rozpracováváného případu vyvede v průběhu operativního rozpracování nebo před jeho ukončením.

/2/ Výjimečně lze agenta z rozpracováváného případu vyvést v součinnosti s vyšetřovatelem až v průběhu vyšetřování.

čl. 19

/1/ Předpoklady pro vyvedení agenta musí být cílevědomě vytvářeny a zajišťovány v průběhu celého operativního rozpracování.

/2/ Způsob vyvedení agenta je odvislý od charakteru případu, získané dokumentace a zejména pak od stupně a způsobu jeho účasti v rozpracovávaném případě.

čl. 20

/1/ Zavedení agenta do operativního rozpracování a jeho vyvedení se uskutečňuje pomocí vhodných operativních opatření.

/2/ Zavedení a vyvedení agenta se řídí zpravidla plánem, který tvoří nedílnou součást plánu operativního rozpracování.

čl. 21

Ve zcela výjimečných případech, není-li možnost jiného řešení a okolnosti případu to dovolují, může být agent využit jako oznamovatel. Při tomto řešení je nutno brát v úvahu, že agent může být soudem předvolán jako svědek. ^{S tímto} ~~postupem musí být s agentem předem projednáno a jím odsouhlaseno.~~ Zdůvodněný návrh schvaluje v těchto případech náčelník, oprávněný schvalovat návrh na získání agenta.

Oddíl 5

Dokumentace v průběhu operativního rozpracování

čl. 22

/1/ Dokumentace trestné činnosti je utajovaná činnost, směřující k zjištění a zajištění objektivních materiálů operativní i oficiální povahy, které svědčí o rozsahu a způsobu provádění trestné činnosti a prokazují trestnost jednání rozpracovávaných osob.

/2/ Základní požadavky na provádění dokumentace jsou včasnost, konspirace a dodržování socialistické zákonnosti.

čl. 23

K získání dokumentačního materiálu používá pracovník kriminální služby všech prostředků a metod operativní a kriminalistické práce i dalších dostupných prostředků pramenů. Získané dokumenty operativní povahy legalizuje pokud možno již v průběhu operativního rozpracování. Při získávání a legalizaci dokumentačních materiálů musí postupovat tak, aby nevyzradil operativní zájem, použité prostředky a metody.

čl. 24

Požadovat vysvětlení od osob v průběhu operativního rozpracování lze jen ve výjimečných případech, jestliže je zaručeno, že nevyzradí rozpracovávaným, nebo jiným nepovolaným osobám okolnosti, ke kterým byly dotazovány, a jestliže to jinak nenaruší další průběh operativního rozpracování.

čl. 25

Dokumentační materiály, získané v průběhu operativního rozpracování, mohou být použity v trestním stíhání jen pokud byly v průběhu operativního rozpracování legalizovány, nebo pokud je lze dostatečně legalizovat, zejména v průběhu vyšetřování, bez nebezpečí vyzrazení prostředků a metod, jimiž byly získány.

Oddíl 6

Ukončení a obnovení operativního rozpracování

Čl. 26

/1/ Ukončení operativního rozpracování je závěrečné stádium, kterým vrcholí proces rozpracování. V tomto stádium pracovník kriminální služby zhodnotí výsledky operativního rozpracování a dospěje-li k závěru, že účelu rozpracování bylo dosaženo a že je možné úspěšně zahájit a vést trestní stíhání, předloží návrh na zahájení trestního stíhání.

/2/ Jestliže náčelník, oprávněný schvalovat návrh na založení příslušného spisu s návrhem souhlasí, dohodne bezprostřední náčelník (vedoucí skupiny) pracovník kriminální služby předání případu k zahájení trestního stíhání s náčelníkem příslušného útvaru vyšetřování. Poté vyšetřovatel společně s pracovníkem kriminální služby projednají postup při zahájení trestního stíhání. Pracovník kriminální služby může činit vyšetřovateli návrhy ^{pro přípravu} de plánu vyšetřování v souladu s plánem operativních opatření. V průběhu vyšetřování se pracovník kriminální služby a vyšetřovatel vzájemně informují o nových skutečnostech zjištěných operativní činností nebo vyšetřováním a provádějí potřebná opatření.

/3/ Je-li účelné a potřebné konzultovat s vyšetřovatelem některé otázky již v průběhu operativního rozpracování případu, děje se tak po předchozí dohodě bezprostředního náčelníka (vedoucí skupiny) pracovníka kriminální služby s náčelníkem příslušného útvaru vyšetřování.

Čl. 27

Vhodný moment zahájení trestního stíhání je důležitým činitelem úspěšného ukončení rozpracování případu. Tento

moment je třeba volit tak, aby byly získány další důkazy o trestné činnosti, dopadení pachatelé, zabráněno koluzi a vytvořeny podmínky pro utajení použitých prostředků a metod operativní práce.

čl. 28

/1/ Pracovník kriminální služby ukončuje operativní rozpracování a předává případ k zahájení trestního stíhání zejména tehdy:

a) získal-li dostatek dokumentačních materiálů k úplnému zjištění trestné činnosti a usvědčení rozpracovaných osob;

b) získal-li jen dokumentační materiály nezbytně nutné k zahájení trestního stíhání a jestliže

- nemá možnosti získat další *dokumentační materiály,*
- trestná činnost rozpracovávaných osob dosáhla vysoké nebezpečnosti pro společnost, zejména je-li ohrožen lidský život, nebo hrozí-li způsobení značné škody na majetku,
- je nebezpečí, že rozpracovávané osoby uprchnou, nebo jiným způsobem budou mařit ~~možnost~~ trestního stíhání.

/2/ Výjimečně může pracovník kriminální služby se souhlasem náčelníka oprávněného schvalovat návrh na založení příslušného spisu, operativní rozpracování ukončit a upustit od předání případu k trestnímu stíhání a využít materiály, které dokumentují méně závažnou trestnou činnost, pro operativní zájmy kriminální služby (k získání osoby ke spolupráci).

§1. 29

/1/ Jestliže se v průběhu operativního rozpracování nepodařilo zjistit skutečnosti, nebo získat dokumentační materiály svědčící o trestné činnosti, a nebo nastaly jiné závažné okolnosti, pro které nelze v operativním rozpracování pokračovat, pracovník kriminální služby po řádném zdůvodnění operativní rozpracování ukončí a spis uloží.

/2/ Zjistí-li však pracovník kriminální služby později k případu nové skutečnosti uvedené v čl. 9 a jsou-li pro to dány podmínky, obnoví operativní rozpracování případu se souhlasem náčelníka oprávněného schvalovat návrh na založení příslušného spisu.

Oddíl 7

Schvalovací pravomoc

§1. 30

Založení operativního spisu, agenturního spisu, plán operativního rozpracování a plán operativní kombinace, návrh na zahájení trestního stíhání, návrh na ukončení operativního nebo agenturního spisu a návrh na obnovení operativního rozpracování osob vedených v agenturním spise schvaluje:

- a) na okresních a jim na roveň postavených odděleních VB náčelník nebo jím pověřený zástupce;
- b) na správách VB, hlavních velitelstvích VB a na federální správě VB náčelník příslušného odboru kriminální služby.

HLAVA IV

KONSPIRACE OPERATIVNÍHO ROZPRACOVÁNÍ

§ 1. 31

/1/ Konspiraci je nutno dodržovat v celém průběhu operativního rozpracování.

/2/ K zabezpečení konspirace je nutno se řídit těmito zásadami:

- a/ s rozpracováním konkrétních případů seznamovat jen funkčně nebo věcně příslušné pracovníky a náčelníky;
- b/ v operativním rozpracování používat jen agenty a důvěrníky, u nichž jsou záruky, že nevyzradí zájem kriminální služby;
- c/ úkoly, ukládané agentům a důvěrníkům musí být promyšlené, konkrétní, musí vycházet z jejich přirozených nebo operativně vytvořených možností, s cílem nepřipustit jakékoliv podezření u rozpracované osoby nebo jejího okolí;
- d/ prostředky a metody používané kriminální službou v operativním rozpracování musí být úměrné důležitosti a charakteru případu;
- e/ pravidelně hodnotit dodržování konspirace při rozborech stavu a výsledků operativního rozpracování;
- f/ dodržovat administrativní pořádek stanovený "Směrnicemi pro administrativní vedení osobních svazků, svazků propůjčených a konspiračních bytů, operativních spisů a agenturních spisů kriminální služby" VB-oper-I-3 a zabezpečovat v operativním rozpracování ochranu písemností a materiálů před odcizením, ztrátou nebo vyzrazením;

g/ neprodleně hlásit bezprostřednímu náčelníkovi (vedoucímu skupiny) každý případ dekonspirace, resp. podezření z dekonspirace, ke kterému došlo v průběhu operativního rozpracování. ~~Náčelník je povinen provést nezbytná opatření.~~

archiv
bezpečnostních
složek

KLAVA V

ZÁVĚREČNÍ USTANOVENÍ

čl. 32

Zásady vedení administrativy v operativním rozpracování jsou upraveny ve "Směrnicih pro administrativní vedení osobních svazků, svazků propůjčených a konspiračních bytů, operativních a agenturních spisů kriminální služby VB-oper-I-3.

*Výpis
je v článku 31
písm. f)*

archiv
bezpečnostních
složek

archiv bezpečnostních složek

Příloha IV.

Návrh

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

VB - oper - I - 3

~~Státní tajemství!~~

Výtisk č. ~~16~~
Poč. listů: 30

STÁTNÍ
ZNAK

Ministerstvo vnitra
odbor archivní a spisovní služby
Došlo: 1 III. 2000,
zrušen stupeň utajení dnem 1. 3. 2000
pokyn MV č. 121/1999
Státník Dalibor *Dalibor Štátl*

S M Ě R N I C E

PRO ADMINISTRATIVNÍ VEDENÍ OSOBNÍCH SVAZKŮ,
SVAZKŮ PROPŮJČENÍCH A KONSPIRAČNÍCH BYTŮ,
OPERATIVNÍCH A AGENTURNÍCH SPISŮ
KRIMINÁLNÍ SLUŽBY

P R A H A 1 9 7 2

*zrušen utajení
por. Štátl*

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

Vydáno NMV ČSSR č. 1.972

~~zájmové úřady~~

ze dne 1972

S M Ě R N I C E

pro administrativní vedení osobních svazků,
svazků propůjčených a konspiračních bytů,
operativních a agenturních spisů
teritoriální služby

P r a h a 1 9 7 2

VB - oper - I - 3

Tento předpis obsahuje:

- a) stran textu,
- b) přílohy,
- c) doplňky:

.....

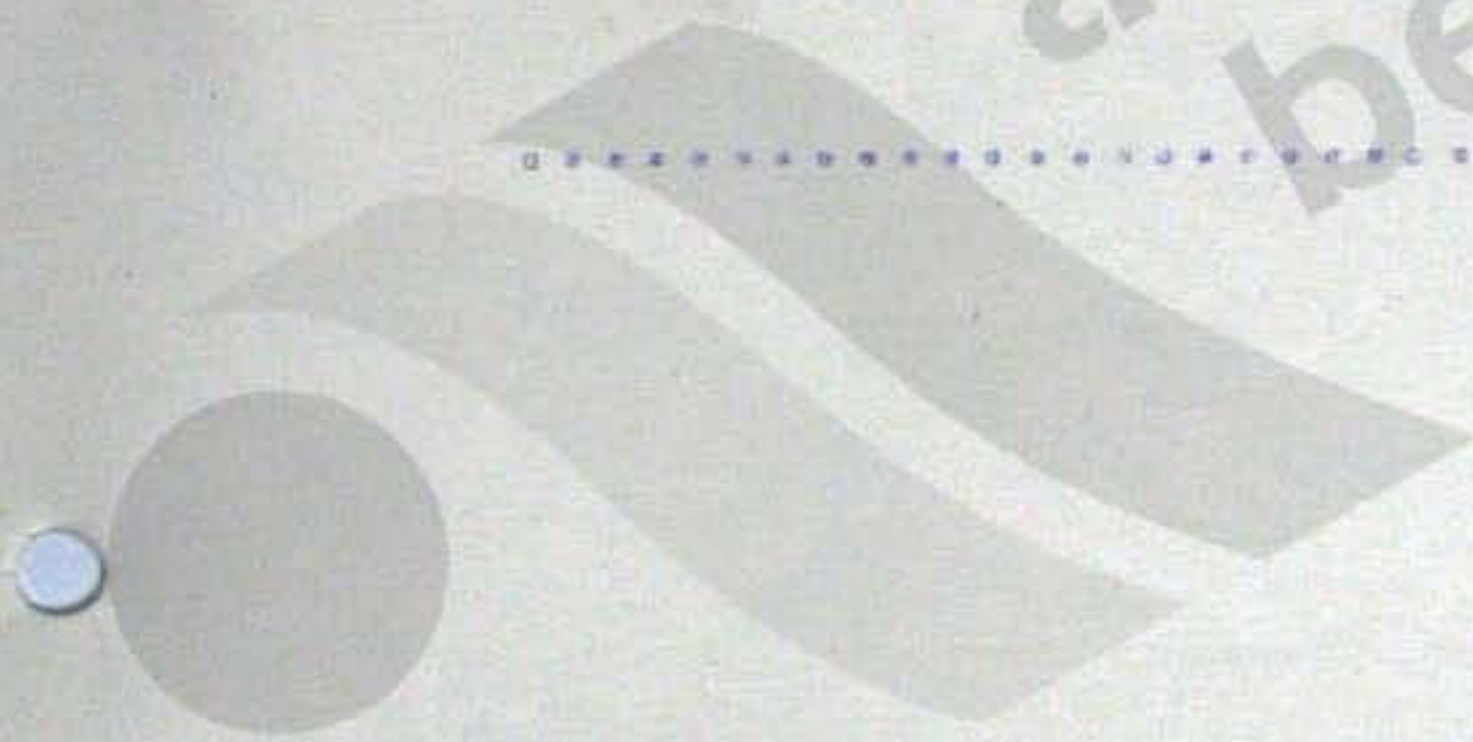
.....

.....

.....

.....

archiv bezpečnostních složek

N A Ř Í Z E N Í
ministra vnitra ČSSR
~~ze dne~~ 1972,

K zajištění jednotné administrativy a evidence spojené s prací s tajnými spolupracovníky a důvěrníky kriminální služby a s procesem operativního rozpracování
v y d á v á m

"Směrnice pro administrativní vedení osobních svazků, svazků propůjčených a konspiračních bytů, operativních a agenturních spisů kriminální služby" (služební předpis VB-oper-I-3);

z r u š u j i

~~článek 1~~ RMV č. 1/1963 a jím vydaný služební předpis VB-oper-I-2.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1973.

NMV ČSSR č. /1972

V Praze dne října 1972

Ministr vnitra ČSSR:

Ing. Radko K a s k a , CSc., v. r.

O B S A H →

	čl.	Strana:
HLAVA I ^{ÚVODNÍ} ~~OBECNÁ~~ USTANOVENÍ	1	6
HLAVA II POMOCNÉ SVAZKY	2 - 4	6 - 8
HLAVA III OSOBNÍ SVAZKY		
Oddíl 1 Pojem a obsah osobního svazku	5 - 8	8 - 10
Oddíl 2 Registrace osobního svazku	9 - 10	10 - 11
Oddíl 3 Předávání osobního svazku	11 - 13	12 - 13
Oddíl 4 Archivování osobního svazku	14 - 15	13 - 14
Oddíl 5 Vyjmutí osobního svazku z archivu	16 - 17	14 - 15
HLAVA IV SVAZKY PROPŮJČENÝCH BYTŮ A KONSPIRAČNÍCH BYTŮ	18 - 22	15 - 17
HLAVA V DŮVĚRNICE	23	18
HLAVA VI OPERATIVNÍ SPISY	24 - 25	18 - 19
HLAVA VII AGENTURNÍ SPISY		
Oddíl 1 Pojem a obsah agenturního spisu	26 - 27	19 - 20
Oddíl 2 Registrace agenturních spisů	28 - 30	20 - 21

Oddíl 3 Ukončení agenturního spisu 31 - 32 22

Oddíl 4 Vyjmutí agenturního spisu z archivu 33 23

HLAVA VIII EVIDENCE A ARCHIV

Oddíl 1 Registrační protokoly 34 - 36 23 - 24

Oddíl 2 Jmenná evidence 37 - 38 25 - 26

Oddíl 3 Statistická evidence 39 26

Oddíl 4 Změny 40 26 - 27

Oddíl 5 Lustrace 41 - 42 27 - 28

Oddíl 6 Archiv 43 - 44 29

HLAVA IX ZÁVĚREČNÉ USTANOVENÍ 45 30

archiv
bezpečnostní
složek

HLAVA I

ÚVODNÍ
USTANOVENÍ

✓
čl. 1

/1/ Práce s tajnými spolupracovníky kriminální služby i proces operativního rozpracování je spojen s administrativními úkony a písemnostmi. Účelem těchto směrnic je stanovit jednotné zásady pro zakládání, vedení a ukládání pomocných svazků, osobních svazků, svazků propůjčených bytů a konspiračních bytů, operativních a agenturních spisů a způsob manipulace s nimi.

/2/ Pracovníci kriminální služby jsou povinni dodržovat stanovené zásady a včasným a přesným hlášením zajišťovat správnost a přesnost jmenné a statistické evidence.

HLAVA II

POMOCNÉ SVAZKY

✓
čl. 2

Pomocný svazek je přísně tajný spis, který slouží k soustředování písemností vznikajících při výběru kandidáta spolupráce. Po navázání osobního styku s kandidátem, který má být získán jako tajný spolupracovník, je pomocný svazek zapsán do registračního protokolu útvaru VB a pořadové číslo tohoto zápisu je uvedeno na deskách svazku.

✓
čl. 3

/1/ Po zapsání pomocného svazku do registračního protokolu je kandidát blokován ve jmenné evidenci statisticko

evidenčního oddělení SVB (dále jen „SEO“) nebo ve jmenné evidenci odboru kriminalistických evidencí a registrací FKÚ FS VB (dále jen „OKER FKÚ“).

/2/ K tomu účelu odešle pracovník kriminální služby příslušnému SEO (OKER FKÚ) jednu jmennou kartu (MV [skl. č.] 504) znějící na rodné příjmení osoby a případně odkazové karty na příjmení později nabytá. Na jmenné kartě vyplňuje pouze osobní data osoby, rodné číslo a na zadní straně karty uvede datum navázání osobního styku, název útvaru, své jméno a pořadové číslo registračního protokolu útvaru. Ke jmenné kartě připojí lustrační list (MV [skl. č.] 701) potvrzený příslušnými evidencemi, který SEO (OKER FKÚ) po registraci svazku vrátí.

/3/ Jestliže do 6 měsíců pracovník kriminální služby nepřevede pomocný svazek na osobní svazek a nepožádá o prodloužení blokování, SEO (OKER FKÚ) jmennou kartu z evidence vyřadí.

pracovník kriminální služby
/4/ Do pomocného svazku vloží tiskopis „Seznam písemností“ (MV [skl. č.] 622), který označí číslem svazku. Do seznamu chronologicky zapisuje písemnosti soustřeďované ve svazku tak, aby v každé době poskytoval úplný přehled. Každou písemnost ihned označí pořadovým číslem, pod kterým je zapsána v seznamu.

✓
čl. 4

/1/ Byl-li kandidát spolupráce získán jako agent, převede pracovník kriminální služby písemnosti spolu s jejich seznamem z pomocného svazku do nově zakládaného osobního svazku.

ldr
/2/ Byl-li kandidát spolupráce získán jako držitel propůjčeného bytu, převede ^{ou se} písemnosti spolu s jejich seznamem do svazku propůjčeného bytu (MV [skl. č.] 615).

pracovník kriminální služby

13/ Do převedených seznamů chronologicky zapisuje další písemnosti.

14/ Jestliže kandidát ke spolupráci získán nebyl, pomocný svazek po souhlasu bezprostředního náčelníka (vedoucího skupiny) zničí nebo výjimečně s ohledem na možnou budoucí potřebu archivuje u příslušného SEO (OKER FKÚ).

pracovník kriminální služby

HLAVA III

OSOBNÍ SVAZKY

Oddíl 1

Pojem a obsah osobního svazku

čl. 5

Osobní svazek je přísně tajný spis, ve kterém jsou soustředěny písemnosti mající vztah k osobě agenta, vzniklé při jeho získávání a v průběhu spolupráce s ním.

čl. 6

Do osobního svazku agenta (MV skl. č. 616) pracovník kriminální služby ukládá a do vloženého seznamu písemností zapisuje:

- a) písemnosti vzniklé při výběru kandidáta, zejména
  - lustrační list ověřený příslušnými evidencemi VB a StB,
  - prověřkové materiály a výpis z rejstříku trestů;
- b) schválený návrh na získání kandidáta ke spolupráci;
- c) hlášení o získání kandidáta ke spolupráci (MV skl. č. 623);

- d) záznam o průběhu získávání kandidáta ke spolupráci a závazek o spolupráci, pokud byl podepsán;
- e) hodnocení agenta;
- f) schválený návrh na
  - předání agenta jinému pracovníkovi kriminální služby,
  - předání agenta jinému útvaru VB nebo MV (~~...~~^{Stow} napravné výchovy ministerstva spravedlnosti),
  - přerušení spolupráce s agentem,
  - ukončení spolupráce,
  - obnovení spolupráce;
- g) ostatní případné písemnosti.

čl. 7

/1/ Samostatnou částí osobního svazku agenta je finanční svazek, který slouží k evidování výdajů vzniklých v průběhu spolupráce a k ukládání výdajových dokladů.

/2/ Finanční svazek obsahuje:

- a) evidenční list výdajů (MV/skl. č. 107) označený číslem osobního svazku, do něhož pracovník kriminální služby eviduje odměny vyplacené agentovi a uhrazené výdaje, které vznikly v průběhu spolupráce;
- b) výdajové doklady (faktury, sivrzenky, případně prohlášení o výdaji, na který z operativních důvodů nebylo možné nebo vhodné doklad vyžadovat).

/3/ Při finanční kontrole pracovník kriminální služby předkládá kontrolujícímu finančnímu orgánu pouze finanční svazek.

čl. 8

/1/ Samostatnou částí osobního svazku agenta je svazek zpráv (MV/skl. č. 613), který slouží pracovníku kriminální

služby k evidenci a zakládání vlastnoručně psaných zpráv
agents a písemných záznamů jeho ústních zpráv (MV skl. č.
627, 628).

pracovník kriminální služby

12) Na každou zprávu uvádí místo a čas schůzky, na
které byla zpráva převzata, uložené úkoly, navrhovaná opatře-
ní, počet vyhotovených kopií zprávy, komu a pod jakým čí-
j. byla zpráva nebo výpis odeslán nebo komu jinak sdělen, splnění
schválených opatření, záznamy o výdajích spojených se schůz-
kou, popřípadě další záznamy.

pracovník kriminální služby

13) Zprávy zakládá v pořadí podle data schůzky a v tom-
to pořadí je i čísluje.

14) Zprávy starší jednoho roku, které již nemají pro
operativní práci význam, pracovník kriminální služby se sou-
hlasem bezprostředního náčelníka (vedoucího skupiny) komisi-
onálně zničí a učiní o tom záznam ve svazku zpráv.

15) Součástí svazku zpráv je seznam osob vyskytujících
se ve zprávách (MV skl. č. 532). Ke každé osobě zapsané v
seznamu uvádí čísla zpráv.

pracovník kriminální služby
16) Svazek zpráv a písemností v něm obsažené označuje
evidenčním číslem osobního svazku agenta.

Oddíl 2

Registrace osobního svazku

Čl. 9

1) Schválené hlášení o získání kandidáta ke spolupráci
je podkladem pro registraci agenta a přidělení série a evi-
denčního čísla svazku, blokování agenta ve jmenné evidenci
SEO a celostátní jmenné evidenci OKER FKÚ a pro vydání po-
třebných tiskopisů.

/2/ Pracovník kriminální služby spolu s hlášením předkládá příslušnému SEO dvě jmenné karty (MV skl. č. 504) znející na rodné příjmení agenta, případně odkazové karty na příjmení později nabytá a jednu statistickou kartu agenta (MV skl. č. 624) vyplněnou podle předtisku.

/3/ SEO jednu jmennou kartu a statistickou kartu založí do své evidence a jednu jmennou kartu odešle OKER FKÚ do celostátní jmenné evidence.

/4/ Pracovníci kriminálního odboru FKÚ FS VB a pracovníci kriminální služby HV VB MV ČSR, HV VB MV SSR a pracovníci MS VB Praha a SVB Praha a jim podřízených útvarů předkládají OKER FKÚ jednu jmennou a jednu statistickou kartu agenta. Pracovníci MS VB Praha a SVB Praha a jim podřízených útvarů předkládají tyto karty OKER FKÚ prostřednictvím SEO, ostatní přímo.

/5/ Jestliže kandidát byl v době výběru blokován ve jmenné evidenci SEO, zasílá pracovník kriminální služby příslušnému SEO pouze jednu jmennou a statistickou kartu. SEO po doplnění první jmenné karty odešle později zasloučenou jmennou kartu OKER FKÚ.

/6/ Na jmenné kartě agenta vyplňuje pracovník kriminální služby pouze osobní data agenta, rodné číslo a na zadní straně zapíše datum jeho získání, název útvaru VB (příp. i odbor, oddělení), telefonní číslo, své jméno a příjmení.

✓
čl. 10

Osobní svazek se zapisuje v registračním protokole útvaru VB. K tomuto zápisu se uvádí případné změny uvedené v čl. 11 až 17.

Oddíl 3

Předávání osobního svazku

✓
čl. 11

Při předávání agenta k řízení jinému pracovníkovi kriminální služby v rámci útvaru VB předává se osobní svazek včetně finančního svazku a svazku zpráv. Přejímající pracovník zapíše své jméno do přehledu předtištěného v osobním svazku a odešle příslušnému SEO (v případech stanovených těmito směrnicemi OKER FKÚ) hlášenku změn (MV skl. č. 520). SEO po provedení změny ve své evidenci hlášenku změn odešle OKER FKÚ.

✓
čl. 12

/1/ Při předávání agenta jinému útvaru VB postupuje pracovník kriminální služby obdobně jako při předání agenta podle čl. 11.

pracovník kriminální služby
/2/ Kromě toho provede spolu s bezprostředním náčelníkem (vedoucím skupiny) kontrolu svazku zpráv, zejména splnění vytyčených opatření a poté obsah svazku zpráv zpravidla zničí.

/3/ Příslušný náčelník provede ve smyslu "Zvláštních směrnic" kontrolu finančního svazku.

/4/ Osobní svazek je zasílán jinému útvaru VB cestou příslušného SEO. Jestliže je osobní svazek předáván útvaru mimo rámec kraje, učiní předávající SEO záznam o předání v registračním protokolu a vyjme z evidencí jmennou a statistickou kartu. Předání osobního svazku sdělí předávající SEO hlášenkou změn OKER FKÚ. Přejímající SEO přidělí osobnímu svazku nové registrační číslo a založí jmennou a statistickou kartu do svých evidencí. Evidenci OKER FKÚ sdělí nové skutečnosti hlášenkou změn.

✓
čl. 13

/1/ Při předávání agenta některému útvaru MV (StB, VKR) se postupuje podle ustanovení čl. 12 těchto směrnic.

/2/ Na požádání pracovníka přejímajícího útvaru MV lze předat i příslušnou jmennou a statistickou kartu, s výjimkou té jmenné karty, na níž jsou záznamy o trestné činnosti.

/3/ Při předávání agenta některému útvaru ~~správní~~^{Sbuv} nápravné výchovy ministerstva spravedlnosti se zasílá cestou OKER FKÚ pouze charakteristika agenta. Osobní svazek se ukládá do archivu.

Oddíl 4

Archivování osobního svazku

✓
čl. 14

/1/ Po ukončení spolupráce s agentem odesílá pracovník kriminální služby osobní svazek příslušnému SEO (OKER FKÚ).

/2/ Před odesláním vloží do osobního svazku schválený návrh na ukončení spolupráce a uložení svazku do archivu, uzavře seznam písemností podtržením posledního zápisu a podepíše jej. Osobní svazek zapečetí a na leskách svazku vyplní podle předtisku záznam o počtu písemností.

/3/ Finanční svazek uzavře a po provedené kontrole příslušným náčelníkem odešle příslušnému SEO (OKER FKÚ) k založení do archivu.

/4/ Obsah svazku zpráv po provedené kontrole podle čl. 12 zničí.

Čl. 15

/1/ Ukončený osobní svazek ukládá SEO (OKER FKÚ) do archivu pod archivním číslem, které vyznačí i na jmenné kartě agenta.

/2/ Archivované osobní svazky zničí SEO (OKER FKÚ) po uplynutí deseti let od jejich uložení do archivu. Jestliže v průběhu této doby agent, se kterým byla spolupráce ukončena, dosáhl věku sedmdesáti let nebo zemřel, zničí SEO (OKER FKÚ) archivovaný osobní svazek ihned.

/3/ Jestliže zničení osobního svazku navrhol pracovník kriminální služby zejména proto, že agent zemřel nebo trpí vážnou nevléčitelnou chorobou, zničí SEO (OKER FKÚ) osobní svazek ihned, jakmile jej obdrží.

/4/ Zničení osobního svazku poznamená SEO (OKER FKÚ) v registračním protokolu. Zničení provede podle služebního předpisu MV-adm-I-5.

/5/ SEO hlášenkou změn sdělí OKER FKÚ, že osobní svazek byl uložen do archivu a pod jakým číslem, nebo že osobní svazek byl zničen.

/6/ Finanční svazek archivuje SEO (OKER FKÚ) po dobu 5 let, poté finanční svazek zničí.

Oddíl 5

Vyjmutí osobního svazku z archivu

Čl. 16

/1/ Jestliže bylo rozhodnuto obnovit spolupráci s agentem, jehož osobní svazek je archivován, vyžádá si ~~jej~~ pracovník kriminální služby schváleným návrhem na obnovení

svazek

spolupráce, ke kterému přiloží statistickou kartu, dvě
jmenné karty a hlášenku zmen.

hdo?
[2] Převzatý osobní svazek pracovník kriminální služby rozpečetí, vloží do něj
schválený návrh na obnovení spolupráce a na deskách svazku
provede příslušný záznam podle předtisku.

[3] Osobní svazek dostává nové registrační číslo.

✓
čl. 17

Jestliže se převádí osobní svazek na operativní spis
nebo agenturní spis, mohou se z něho vyjmout potřebné písem-
nosti. Osobní svazek se archivuje nebo zničí podle zásad
uvedených v předchozích článcích těchto směrnic.

HLAVA IV

STAVKY PROPŮJČENÝCH BYTŮ A KONSPIRAČNÍCH BYTŮ

✓
čl. 18

[1] Na propůjčený byt nebo konspirační byt se zakládá
svazek bytu (MV [skl. č.] 615).

[2] Svazek propůjčeného nebo konspiračního bytu je
přísně tajný spis, ve kterém jsou soustředěny písemnosti
vzniklé při výběru a využívání bytu.

✓
čl. 19

Do svazku propůjčeného bytu pracovník kriminální služby
ukládá a do vloženého seznamu písemností zapisuje:

- a) písemnosti vzniklé při výběru a prověrce kandidáta spolu-
práce - držitele (uživatele) propůjčeného bytu a jeho bytu;
- b) schválený návrh na získání propůjčeného bytu včetně ~~tech-~~
nického plánu bytu a legendy ke krytí účelu návštěv;

- c) hlášení o získání držitele (uživatele) bytu ke spolupráci (MV/skl. č. 623);
- d) smlouva s držitelem (uživatelem) o užívání bytu;
- e) plán využívání bytu s uvedením jmen pracovníků kriminální služby a krycích jmen agentů;
- f) další případné písemnosti.

✓
čl. 20

Do svazku konspiračního bytu ukládá a do vloženého seznamu písemností zapisuje:

- a) písemnosti vzniklé při prověrce osob v okolí bytu a z prověrky vhodnosti bytu;
- b) schválený návrh na zřízení konspiračního bytu včetně ~~textu~~ ~~plánku~~ plánu bytu a legendy ke krytí účelu návštěv;
- c) doklad o přidělení bytu;
- d) nájemní smlouvu;
- e) plán využívání bytu s uvedením jmen pracovníků kriminální služby a krycích jmen agentů a záznamy o návštěvách dalších osob (údržba, opravy);
- f) další případné písemnosti.

✓
čl. 21

Samostatnou částí svazku propůjčeného bytu a svazku konspiračního bytu je finanční svazek, který obsahuje:

- a) seznam přiděleného zařízení (MV/skl. č. 207), (druhopis se zakládá u hospodáře útvaru); tento seznam a změny v něm prováděné spolupodepisuje hospodář útvaru;
- b) evidenční list výdajů na konspirační byt nebo propůjčený byt (MV/skl. č. 114), v němž pracovník kriminální služby, který byt obhospodařuje, zapisuje v časovém sledu výdaje

vynaložené na byt (nájem, spotřeba energie, uklid, poho-
štění apod.);

c) výdajové doklady.

✓
čl. 22

1) Schválené hlášení o získání propůjčeného nebo kon-
spiračního bytu je podkladem pro jeho registraci, přidělení
série a evidenčního čísla svazku bytu a pro vydání potřeb-
ných tiskopisů.

2) Pracovník kriminální služby spolu s hlášením před-
kládá příslušnému SEO (OKER FKÚ)

a) jednu statistickou kartu bytu (MV skl. č. 621);

b) dvě jmenné karty na jméno držitele (uživatele) bytu, kte-
rý propůjčil byt jin soukromě užívaný, případně odkazové
karty na příjmení později nabytá;

c) lustrační list potvrzený příslušnými evidencemi, který
SEO (OKER FKÚ) po registraci svazku vrátí.

3) Při předávání propůjčeného bytu nebo konspiračního
bytu jinému pracovníkovi kriminální služby v rámci útvaru VB
nebo jinému útvaru postupuje se obdobně jako při předávání
osobního svazku.

4) Byl-li propůjčený byt nebo konspirační byt zrušen,
ukončuje se i svazek bytu. Finanční svazek se po provedené
kontrole odesílá příslušnému SEO (OKER FKÚ) k uložení do
archivu pro účely finanční kontroly. Zbývající část svazku
bytu se zničí.

HLAVA V

DŮVĚRNÍCI

Čl. 23

Bezprostřední náčelník (vedoucí skupiny) vede:

- a) přehled o počtu a rozmístění důvěrníků jemu podřízených, pracovníků kriminální služby, a to na kartách (MV skl. č. 636);
- b) evidenci vyplacených odměn důvěrníkům a evidenci uhrazených výdajů, které vznikly v průběhu spolupráce s důvěrníky, a to souhrnně chronologicky ve finančním svazku na evidenčním listu výdajů (MV skl. č. 107), který měsíčně uzavírá. K evidenčnímu listu výdajů přikládá výdajové doklady (faktury, stvrzenky, potvrzení o převzetí odměny, realizované návrhy na udělení odměny důvěrníkům a případně prohlášení pracovníků kriminální služby o výdaji, na který z operativních důvodů nebylo možné nebo vhodné doklad vyžádat); finanční svazek ke konci každého roku uzavře, zapečetí a uchovává jej pro účely finanční kontroly po dobu 5 let;
- c) zúčtovatelnou zálohu ke krytí výdajů spojených se spoluprací s důvěrníky, kterou měsíčně vyúčtovává (MV skl. č. 94).

HLAVA VI

OPERATIVNÍ SPISY

Čl. 24

/1/ Operativní spis je tajný spis (MV skl. č. 620) vedený pod číslem protokolu útvaru VB, do kterého pracovník kriminální služby soustřeďuje a do vloženého seznamu písemností (MV skl. č. 622) zapisuje písemnosti vzniklé v procesu operativního rozpracování.

/2/ Ve zdůvodněných případech může pracovník kriminální služby se souhlasem bezprostředního náčelníka (vedoucího skupiny) osoby rozpracovávané v operativním spise blokovat ve jmenné evidenci příslušného SEO a celostátní jmenné evidenci OKER FKÚ, a to nejdéle po dobu šesti měsíců. Po uplynutí šesti měsíců SEO a OKER FKÚ karty ze jmenné evidence vyjme a zničí.

✓
čl. 25

/1/ Operativní spis pracovník kriminální služby ukončuje:

- a) předáním případu k zahájení trestního stíhání;
- b) provedením preventivních opatření k zabránění nebo rozložení trestné činnosti;
- c) z jiných závažných důvodů, zejména když se nepodařilo získat dostatek dokumentačních materiálů a nebylo možno zahájit trestní stíhání.

h do! /2/ Ukončený operativní spis ^{se} ukládá na útvaru VB k číslu jednacímu.

HLAVA VII

AGENTURNÍ SPISY

Oddíl 1

Pojem a obsah agenturního spisu

✓
čl. 26

/1/ Agenturní spis je přísně tajný spis, do kterého pracovník kriminální služby soustřeďuje písemnosti vznikající v průběhu operativního rozpracování.

/2/ Agenturní spis zakládá pracovník kriminální služby na podkladě návrhu schváleného příslušným náčelníkem.

✓
čl. 27

/1/ Do agenturního spisu (MV skl. č. 619) pracovník kriminální služby ukládá a do seznamu písemností zapisuje:

- a) schválený návrh na založení spisu;
- b) evidenční list (MV skl. č. 621) na každou z rozpracovávaných osob, materiály o jejich prověrce a výpisy z rejstříku trestů;
- c) plán operativního rozpracování (plán pátrání);
- d) zprávy agenta, dokumentační materiály a další písemnosti;
- e) návrh na zahájení trestního stíhání;
- f) opis závěrečné zprávy obsahující návrh konečného opatření (hlášení o dopadení hledaného pachatele nebo návrh na vyhlášení celostátního pátrání);
- g) schválený návrh na ukončení agenturního spisu.

/2/ Číslování jednotlivých listů písemností v agenturním spisu provádí sež při jeho ukončení.

pracovník kriminální služby

Oddíl 2

Registrace agenturních spisů

✓
čl. 28

Po schválení návrhu na založení agenturního spisu požádá pracovník kriminální služby o registraci spisu, vydání potřebných tiskopisů a zaevidování osob tím, že příslušnému SEO (OKER FKÚ) předá:

- a) statistickou kartu agenturního spisu (MV skl. č. 625);
- b) evidenční list (MV skl. č. 621) na každou z rozpracovávaných osob, který SEO (OKER FKÚ) po záznamu vrátí;
- c) dvě jmenné karty znějící na rodné příjmení každé z rozpracovávaných osob a případně odkazové karty (pracovníci kriminální služby útvarů uvedených v čl. 9^x odst. 4 zasílají jen jednu jmennou kartu OKER FKÚ);
- d) lustrační list (~~skl. č.~~ ^{MV č. skl.} 701) na každou rozpracovávanou osobu potvrzený příslušnými evidencemi, který SEO (OKER FKÚ) po registraci spisu vrátí.

✓
čl. 29

11/ Agenturní spis je evidován na útvaru VB v registračním protokolu, ve kterém se zaznamenávají i případné změny uvedené v čl. 30 až 33.

12/ Nastalé změny, zejména rozšíření operativního rozpracování o další osoby nebo vyjmutí některé z operativního rozpracování, sdělí pracovník kriminální služby ihned příslušnému SEO (OKER FKÚ) hlášenkou změn.

13/ Na každou další rozpracovávanou osobu zasílá příslušnému SEO (OKER FKÚ) dvě (jednu) jmenné karty a lustrační list a evidenční list osoby za účelem záznamu na statistickou kartu.

14/ Jestliže je třeba některou z rozpracovávaných osob převést do jiného agenturního spisu, vyjme pracovník kriminální služby jen ty písemnosti, které se dotýkají této osoby a nemají přímý vztah k ostatním rozpracovávaným osobám.

✓
čl. 30

Při předávání agenturního spisu je postup obdobný jako při předávání osobního svazku agenta (čl. 12 ~~těchto~~ směrníc).

Odřl. 3

Ukončení agenturního spisu

čl. 31

/1/ Agenturní spis pracovník kriminální služby ukončuje:

- a) po úspěšném operativním rozpracování a předání případu k trestnímu stíhání, a to poté, když obdržel průpis návrhu na konečné opatření;
- b) z jiných závažných důvodů, zejména když se nepodařilo získat dostatek dokumentačních materiálů a nebylo možno zahájit trestní stíhání.

/2/ Po schválení návrhu na ukončení agenturního spisu zkontroluje pracovník kriminální služby všechny písemnosti v něm obsažené, spis ukončí a po vypsání v registračním protokolu útvaru VB jej zašle příslušnému SEO (OKER FKÚ) k uložení do archivu nebo ke zničení.

čl. 32

Agenturní spis SEO (OKER FKÚ) zničí, jestliže:

- a) osoby, proti kterým bylo vedeno trestní stíhání, zemřely a pro další archivování agenturního spisu není operativní důvod;
- b) byl uložen do archivu proto, že se nepodařilo získat dostatek dokumentačních materiálů a nebylo možno zahájit trestní stíhání, od jeho uložení uplynulo 10 let a proti osobám v něm rozpracovávaným nebylo v této době vedeno trestní stíhání;
- c) jeho zničení navrhuje příslušný pracovník kriminální služby (v návrhu na ukončení spisu).

Oddíl 4

Vyjmutí agenturního spisu z archivu

✓
Čl. 33

/1/ Zjistí-li pracovník kriminální služby, že vznikly podmínky pro úspěšné dokončení operativního rozpracování trestné činnosti všech osob (osoby) vedených v archivovaném agenturním spise, předloží příslušnému náčelníkovi návrh na obnovení operativního rozpracování a na vyjmutí agenturního spisu z archivu SEO (OKER FKÚ).

/2/ Na základě schváleného návrhu zruší SEO (OKER FKÚ) archivní číslo agenturního spisu, znovu jej zaregistruje a označí novým evidenčním číslem.

/3/ Pracovník kriminální služby zašle příslušnému SEO (OKER FKÚ) na každou osobu dvě (jednu) jmenné karty a statistickou kartu a v operativním rozpracování pokračuje.

/4/ V ostatních případech lze z ukončených agenturních spisů pořizovat pouze potřebné výpisy.

HLAVA VIII

EVIDENCE A ARCHIV

Oddíl 1

Registrační protokoly

✓
Čl. 34

Osobní svazky, svazky propíjčených bytů a konspiračních bytů a agenturních spisů se evidují v registračních protokolech, které se vedou:

- a) na SEO SVB a MS VB Praha pro potřeby vlastní a potřeby podřízených útvarů,
- na SEO SVB Bratislava též pro MS VB Bratislava;
- b) na OKER FKÚ pro kriminální odbor FKÚ FS VB, pro správu kriminální služby HV VB MV ČSR a HV VB MV SSR.

✓
čl. 35

Registračním protokolům SEO a OKER FKÚ se přidělují následující série:

MS VB Praha	série A	SVB Bratislava	série O
SVB Praha	série B	pro MS VB Blava	série S
SVB ^{Čechy} Budějovice	série C	SVB Banská Bystrica	série R
SVB Plzeň	série D	SVB Košice	série T
SVB Ústí n/Labem	série F	pro HV VB MV ČSR	série Z
SVB Hradec Králové	série H	pro HV VB MV SSR	série P
SVB Brno	série K	OKER FKÚ	
SVB Ostrava	série N	pro KO FKÚ	série V

Série se uvádí vždy před evidenčním číslem.

✓
čl. 36

1/ Registrační protokol útvaru VB (pomocný registrační protokol) je veden na všech okresních a jim na roveň postavených odděleních VB, na MS VB (vyjma MS VB Praha) a na odborech kriminální služby.

2/ Pomocný registrační protokol slouží k přehledu o pohybu přísně tajných spisů, které mají vztah k práci s tajnými spolupracovníky a k ostatním metodám a prostředkům operativní práce bez ohledu na to, zda jde o spisy vlastní, vyžádané nebo postoupené.

3/ Pořadové číslo pomocného registračního protokolu je číslem jednacím, pod kterým je vedena korespondence.

Oddíl 2

Jmenná evidence

✓
čl. 37

Tajní spolupracovníci a osoby rozpracováváné v agenturních popř. operativních spisech jsou blokován] ve jmenné *vi* evidenci, která se vede:

- a) na SEO správ VB (vyjma MS VB Praha a SVB Praha) pro kriminální službu SVB a útvary VB podřízené SVB;
- b) na SEO SVB Bratislava též pro MS VB Bratislava;
- c) na OKER FKÚ pro kriminální odbor FKÚ FS VB, správu kriminální služby HV VB MV ČSR, HV VB MV SSR, MS VB Praha, SVB Praha a celostátně pro všechny útvary VB.

✓
čl. 38

/1/ Blokovací karty tajných spolupracovníků a rozpracovaných osob zůstávají ve jmenné evidenci i po uložení osobního svazku a agenturního spisu do archivu.

/2/ Ze jmenné evidence SEO (OKER FKÚ) vyřadí a zničí blokovací karty, které neobsahují záznamy o trestné činnosti na:

- a) tajné spolupracovníky, s nimiž byla spolupráce ukončena a osobní svazek (svazek propůjčeného bytu) byl zničen;
- b) osoby, které nebyly předány k trestnímu stíhání a agenturní spis byl zničen nebo před ukončením operativního rozpracování na ty osoby, u kterých bylo nepochybně zjištěno, že se nedopustily trestné činnosti, pro kterou byly rozpracovány;
- c) osoby, pokud to navrhne pracovník kriminální služby, který ~~je~~ blokoval.

(3) Blokovací karty na osoby starší 70 let nebo na osoby, které zemřely, vyjme SEO (OKER FKÚ) z evidence a zničí i tehdy, jestliže obsahují záznamy o trestné činnosti.

Oddíl 3

Statistická evidence

✓ čl. 39

(1) Osobní svazky, svazky propůjčených a konspiračních bytů se vedou ve statistické evidenci osobních svazků a ve statistické evidenci propůjčených a konspiračních bytů a agenturní spisy ve statistické evidenci agenturních spisů na SEO (OKER FKÚ).

(2) Statistická evidence slouží k zpracovávání přehledu o stavu a změnách v počtu evidovaných svazků a agenturních spisů. Zásady pro sestavování statistických výkazů stanoví samostatné směrnice.

Oddíl 4

Změny

✓ čl. 40

(1) Nezbytným požadavkem kladeným na statistickou a jmennou evidenci je, aby údaje v nich obsažené odpovídaly skutečnému stavu. Proto jsou pracovníci kriminální služby povinni SEO (OKER FKÚ) hlášenkou změn (MV skl. č. 520) neprodleně hlásit:

a) změnu v řízení agenta, jakož i změnu pracovníka kriminální služby, který vede svazek bytu nebo provádí operativní rozpracování v agenturním spisu;

- b) změnu příjmení blokové osoby (současně zašle odkazovou kartu);
- c) rozšíření operativního rozpracování o další osobu (současně předloží příslušné jmenné karty a evidenční list osoby);
- d) vyjmutí osoby z operativního rozpracování;
- e) ukončení osobního svazku a svazku bytu a ukončení agenturního spisu;
- f) změnu linie nasazení agenta;
- g) ukončení styku s kandidátem proto, že nebyl získán ke spolupráci v případech, kdy pomocný svazek byl zničen;
- h) předání případu rozpracovávaného v agenturním spisu k zahájení trestního stíhání a jména osob navržených k trestnímu stíhání;
- i) přerušování spolupráce s agentem;
- j) obnovení spolupráce s agentem.

/2/ SEO hlásí OKBR FKÚ do celostátní evidence pouze změny uvedené pod písmeny a) až e). Přitom sdělí, zda byl svazek nebo spis archivován, a pod jakým číslem, nebo zda byl zničen a karty ze jmenné evidence vyřazeny.

Článek 5

Lustrace

✓
Čl. 41

/1/ Pracovník kriminální služby je povinen lustrovat ve jmenné evidenci SEO a OKBR FKÚ a v evidenci SEO II. odboru KS SNB - StB a SEO FMV každou osobu, kterou hodlá:

- a) získat ke spolupráci;
- b) operativně rozpracovávat.

/2/ Způsob a forma lustrace je určena Směrnicemi pro základní evidenci pachatelů (VB-krim-I-5).

✓
čl. 42

/1/ Dotazy na osoby blokováné ve jmenné evidenci musí být vyřizovány tak, aby nedošlo k narušení operativního zájmu. Zjistí-li pracovník SEO nebo OKER FKÚ při vyřizování lustrace, že osoba, na níž je činěn dotaz, je blokována:

- a) vyrozumí ihned spěšným sdělením pracovníka kriminální služby, který osobu v evidenci blokuje a oznámí mu název útvaru, jméno a hodnost lustrujícího pracovníka, případně i telefonní linku a pokud je mu znám i důvod lustrace;
- b) otiskne na lustrační list vyplněný pracovníkem kriminální služby nebo pracovníkem StB červené razítko evidence, kam zapíše evidenční číslo svazku nebo spisu, hodnost, jméno a příjmení pracovníka kriminální služby, který osobu blokuje a útvar, na kterém je zařazen;
- c) jestliže lustruje jiný pracovník než pracovník kriminální služby nebo pracovník Státní bezpečnosti (VKR), uvede jen záznamy o minulé trestné činnosti a o archivovaných materiálech, nebo, že osoba je bez záznamu a okamžitě vyrozumí spěšným sdělením pracovníka, který osobu blokoval, o tom, že na ni byl činěn dotaz.

/2/ V případech uvedených pod písmenem a) a b) je stanovena vzájemná povinnost pracovníků SNB se dohodnout o dalším postupu.

/ 3 / V případech uvedených pod písmenem c) rozhodne pracovník kriminální služby, který osobu blokuje, zda ponechá věcivolný průběh, nebo zda se spojí s bezprostředním náčelníkem pracovníka, který osobu lustroval, a dohodne s ním další postup.

Oddíl. 6

Archiv

✓
čl. 43

/1/ Ukončené osobní svazky, agenturní spisy ^a výjimečně i pomocné svazky~~x~~ se ukládají v archivech SEO.

/2/ Pro kriminální odbor FKÚ FS VB, HV VB MV ČSR, HV VB MV SSR, MS VB Praha a SVB Praha vede archiv těchto svazků a spisů OKER FKÚ.

/3/ Pro MS VB Bratislava vede archiv těchto svazků a spisů SEO SVB Bratislava.

^{7.11} /4/ Svazky a spisy se ukládají podle archivních čísel určených pořadím jejich úlože. Archivní číslo se zapisuje jak v registračním protokolu SEO (OKER FKÚ), tak na deskách svazků nebo spisů. Při vyjmutí svazku nebo spisu z archivu se archivní číslo zruší a při jejich opětovém uložení se přidělí nové.

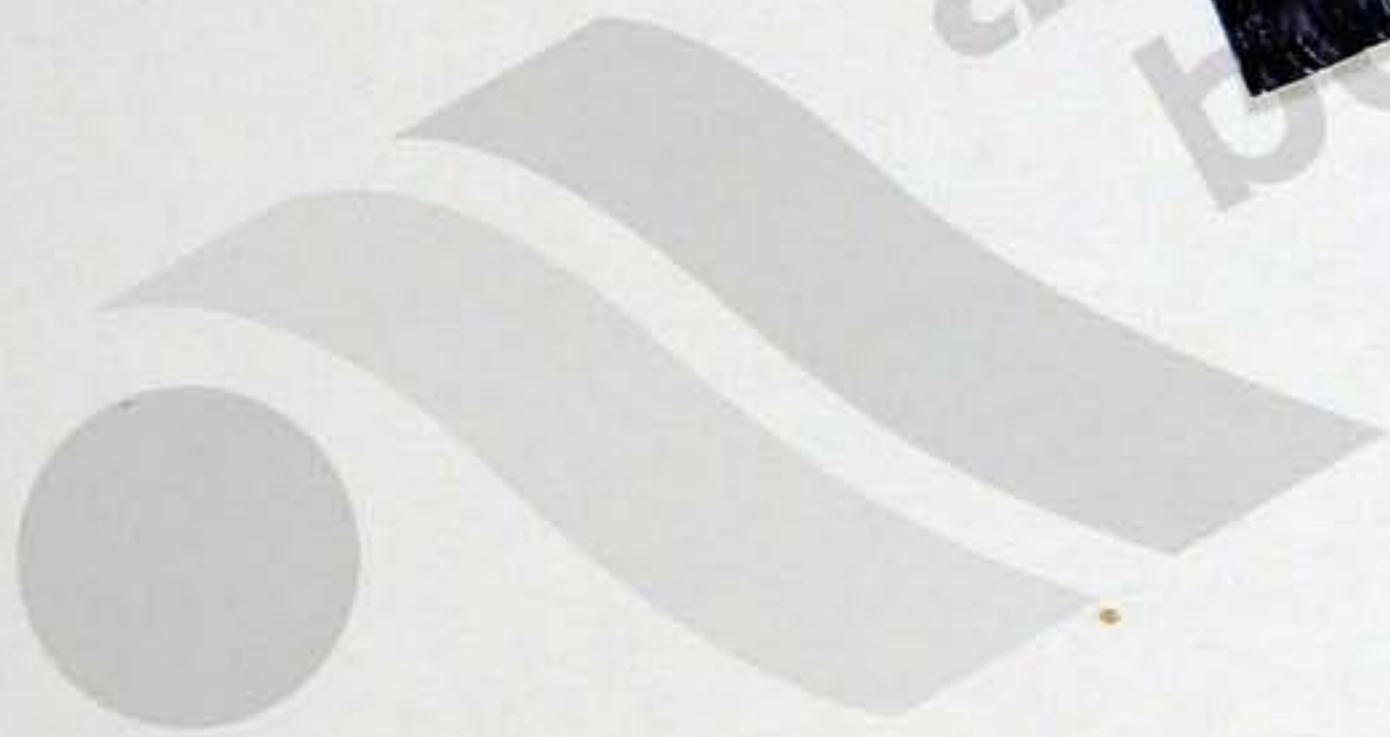
✓
čl. 44

[1] Archivované svazky a spisy lze zapůjčit jen pracovníkům kriminální služby, pracovníkům StB (VKR) a pracovníkům kádrových odborů~~x~~ na základě řádně vyplněného a příslušným náčelníkem schváleného dožádání, a to na dobu jednoho měsíce.

/2/ Obdobné zásady platí pro nahlížení do archivních materiálů v místnostech SEO nebo OKER FKÚ.

/3/ Při první zápůjčce se do svazku nebo spisu vkládá zápůjční list, do kterého se zapisuje datum a důvod zápůjčení, jméno pracovníka, který si spis vypůjčil a útvar, na kterém je zařazen.

archiv bezpečnostních složek

V Ě Š T N Í K

FEDERÁLNÍHO MINISTERSTVA VNITRA

ROČNÍK 1972

V Praze dne 8. prosince 1972

ČÁSTKA 38

~~PŘÍSNĚ TAJNĚ!~~

Výtisk č. * 000340

OBSAH

- Část I**
- 39. Nařízení ministra vnitra ČSSR ze dne 6. října 1972, kterým se vydávají „Směrnice pro práci s tajnými spolupracovníky a důvěrníky kriminální služby“ (služební předpis VB-oper-I-1)
  - 40. Nařízení ministra vnitra ČSSR ze dne 6. října 1972, kterým se vydávají „Směrnice pro administrativní vedení osobních svazků, svazků propůjčených a konspiračních bytů, operativních a agenturních spisů kriminální služby“ (služební předpis VB-oper-I-3)
  - 41. Nařízení ministra vnitra ČSSR ze dne 8. prosince 1972, kterým se vydávají „Směrnice pro práci kriminální služby v operativním rozpracování“ (služební předpis VB-oper-I-2)

Č Á Š T I

39

Nařízení

ministra vnitra ČSSR

ze dne 6. října 1972,

kterým se vydávají „Směrnice pro práci s tajnými spolupracovníky a důvěrníky kriminální služby“ (služební předpis VB-oper-I-1)

K zabezpečení jednotného postupu kriminální služby v práci s tajnými spolupracovníky a důvěrníky

v y d á v á m

„Směrnice pro práci s tajnými spolupracovníky a důvěrníky kriminální služby“ (služební předpis VB-oper-I-1);

z r u š u j i

1. RMV č. 1/1963 a jím vydaný služební předpis VB-oper-I-1 s výkladem,
2. část III přílohy k RMV č. 3/1965 pro složku Veřejné bezpečnosti.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1973.

Čj. VB-0032/II-1-1971

Ministr vnitra ČSSR:
Ing. Radko KASKA, CSc., v. r.

Nařízení

ministra vnitra ČSSR

ze dne 6. října 1972,

**kterým se vydávají „Směrnice pro administrativní vedení
osobních svazků, svazků propůjčených a konspiračních bytů,
operativních a agenturních spisů kriminální služby“
(služební předpis VB-oper-I-3)**

K zajištění jednotné administrativy a evidence spojené s prací s tajnými spolupracovníky a důvěrníky kriminální služby a s procesem operativního rozpracování

v y d á v á m

„Směrnice pro administrativní vedení osobních svazků, svazků propůjčených a konspiračních bytů, operativních a agenturních spisů kriminální služby“ (služební předpis VB-oper-I-3);

z r u š u j i

RMV č. 1/1963 a jím vydaný služební předpis VB-oper-I-2.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1973.

Čj. VB-0032/II-1-1971

Ministr vnitra ČSSR:

Ing. Radko KASKA, CSc., v. r.

Nařízení

ministra vnitra ČSSR

ze dne 8. prosince 1972,

**kterým se vydávají „Směrnice pro práci kriminální služby
v operativním rozpracování“ (služební předpis VB-oper-I-2)**

K zabezpečení jednotného postupu práce kriminální služby v procesu operativního rozpracování

v y d á v á m

„Směrnice pro práci kriminální služby v operativním rozpracování“ (služební předpis VB-oper-I-2).

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1973.

Čj. VB-0032/II-1-1971

Ministr vnitra ČSSR:

Ing. Radko KASKA, CSc., v. r.

KAS-11-0097/142
E.G.X. 1074

O V S

~~PRÍSNĚ TAJNĚ~~

Por. č.

Názov súčasti

Odb./Odd.

právny odbor

Označenie stupňa utajenia
naliehavosti:

PRÍSNĚ TAJNĚ

Referent: dr. Poliak

Č. j.:

SV-00121/P-72

Predchádzajúce písomnosti:

Ministerstvo
odbor archivní a spl. úřadu
Došlo: 1 III. 2000
zrušen stupeň utajení dle 3. 2000
pokyn MV č. 121/1999
Státník Dalibor *Palib*

Vybavené súčasne:

Vec:

- Návrh na schválenie
- 1. NMV ČSSR o vydaní smerníc VB-oper-I-1
- 2. NMV ČSSR o vydaní smerníc VB-oper-I-3

Lehota k vyriadeniu:

Spisovňa, predlož znovu dňa:

Pred schválením:

Náčelník právneho odboru OVS FMV
pplk. JUDr. Karel H a r t a 4.10.72

Pokyny pre manipuláciu:

po schválení odovzdaj
dokumentácii PO OVS FMV
k vydaniu

KP-13-00552/1972
Námestník ministra vnútra ČSSR
genmjr. prof. dr. Ján P š j e š č a k, CSc.

Vyhláseno v NMV ČSSR č.39
a NMV ČSSR č. 40 ze dne 6. října
1972, publikované ve Věstníku
FMV částka 38/1972 a rozesláno
podle určeného rozdělovníku. 10.11.72.

Námestník ministra vnútra ČSSR
plk. RSDr. Jaroslav Š i l h a v ý

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA
Organizační a dokumentace
Právní odbor

Schválí:

Minister vnútra ČSSR
Ing. Radko K a s k a, CSc.

oslova!
12.1.73 Knyj

Vyhotovené v ..... výtlačkoch

a odoslaný výtlačok č. ....

E.G.X. 1072

Do spisovne došlo dňa .....

V protokole poznamenal .....

..... dňa .....

Písomnosť má ..... listov

Značka zväzku:

Do opisovne došlo dňa .....

Opísal .....

Dňa .....

Zrovnal ..... dňa .....

Vypravil ..... dňa .....

Vyradovací znak: ~~V-1975~~

Uschovacia lehota:

A-1975
17.9.75 *Handwritten signature*

9. října 1972

I n f o r m á c i a
pre súdruha ministra vnútra ČSSR

Vaše kolégium na 12. schôdzi dňa 29. 8. 1972 prejednálo návrhy služobných predpisov VB-oper-I-1 (Smernice pre prácu s tajnými spolupracovníkmi a dôverníkmi kriminálnej služby) a VB-oper-I-3 (Smernice pre administratívne vedenie osobných zväzkov, zväzkov prepožičaných a konšpiračných bytov, operatívnych a agentúrnych spisov kriminálnej služby).

Na doporučenie Vášho kolégia ste rozhodol, aby zo služobného predpisu VB-oper-I-1 bolo vypustené operatívne rozpracovanie s tým, že táto časť bude vecne spracovaná do samostatného služobného predpisu (VB-oper-I-2).

K služobnému predpisu VB-oper-I-3 neboli vznesené žiadne pripomienky.

Oddelenie kriminálnej služby OKK FS VB v spolupráci s právnym odborom OVS FMV zapracovalo pripomienky z jednanja Vášho kolégia do obidvoch predkladaných smerníc. Boli prevedené nasledovné úpravy:

VB-oper-I-1

Zo služobného predpisu bola vypustená hlava VII - operatívne rozpracovanie. Z tejto hlavy boli v predpise fixované len tie zásady, ktoré sa dotýkajú tajných spolupracovníkov a dôverníkov kriminálnej služby, pokiaľ v ustanoveniach predchádzajúcich hláv neboli dostatečne obsiahnuté. Z tohoto pohľadu bolo nutné doplniť len články 49 a 56 smerníc.

V dôsledku vypustenia hlavy VII došlo k prečíslovaniu záverečných ustanovení.

VB-oper-I-3

Smernice VB-oper-I-2 boli prečíslované na VB-oper-I-3 a v tomto smere bol upravený i článok 45, ktorý bol doplnený o odkaz na smernice VB-oper-I-2.